

KORISNIČKI PRIRUČNIK

Direktiva 2005/36/EZ

**Sve što trebate znati o priznavanju
stručnih kvalifikacija**

Ovaj dokument ima isključivo informativnu svrhu. Europska komisija i njezini zaposlenici ne mogu se ni na koji način smatrati odgovornima za njegov sadržaj.

Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2020.

© Europska unija, 2020.

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređena je na temelju Odluke Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije možda će biti potrebno zatražiti dopuštenje izravno od odgovarajućih nositelja prava.

Print	ISBN 978-92-76-16767-9	doi:10.2873/76892	ET-01-20-133-HR-C
PDF	ISBN 978-92-76-16727-3	doi:10.2873/733431	ET-01-20-133-HR-N

KORISNIČKI PRIRUČNIK

Direktiva 2005/36/EZ

Sve što trebate znati o priznavanju stručnih kvalifikacija

Ovaj dokument ima isključivo informativnu svrhu. Europska komisija i njezini zaposlenici ne mogu se ni na koji način smatrati odgovornima za njegov sadržaj.

SADRŽAJ

UVOD	4
PRAVA GRAĐANA U EUROPI	4
KAKO UPOTREBLJAVATI OVAJ PRIRUČNIK	4
GDJE MOGU PRONAĆI VIŠE INFORMACIJA?	4
I. MOGU LI OSTVARITI PRAVA PREMA DIREKTIVI 2005/36/EZ?	6
1. Želite li raditi ili studirati u nekoj drugoj državi članici EU-a?	6
2. Koju profesiju želite obavljati?	6
3. Čije državljanstvo imate?	6
4. Možete li ostvariti prava prema Direktivi ako ste državljanin treće zemlje?	6
5. U kojoj zemlji želite da se vaše stručne kvalifikacije priznaju?	7
6. U kojoj ste zemlji stekli svoju stručnu kvalifikaciju?	8
7. Kako znate jeste li svoju kvalifikaciju stekli u državi članici ili trećoj zemlji?	8
8. Primjenjuje li se Direktiva na program osposobljavanja na daljinu ili program osposobljavanja u ustanovi s franšizom?	8
9. Je li profesija koju želite obavljati u drugoj državi članici regulirana u državi članici domaćinu? ..	9
10. Što se događa ako profesija koju želite obavljati nije regulirana u državi članici domaćinu? ..	9
11. Je li regulirana profesija koju želite obavljati ista ona profesija za koju ste kvalificirani?	9
12. Jesu li profesija koju želite obavljati ili osposobljavanje za tu profesiju regulirani u matičnoj državi članici?	10
II. KOJA SU PRAVILA DIREKTIVE 2005/36/EZ PRIMJENJIVA U VAŠEM SLUČAJU?	11
13. Želite li profesionalnu djelatnost obavljati privremeno ili povremeno u drugoj državi članici ili se ondje želite trajno nastaniti?	11
14. Može li se za priznavanje kvalifikacija upotrijebiti postupak europske strukovne iskaznice (EPC)? ..	11
A. PRIVREMENO I POVREMENO PRUŽANJE USLUGA	12
A.1. Opća pravila	12
15. Što znači privremeno i povremeno pružanje usluga?	12
16. Što znači pojam „zakoniti poslovni nastan”?	12
17. Morate li dostaviti izjavu?	13
18. Kako ćete znati kojem tijelu trebate dostaviti svoju izjavu?	13
19. Koje informacije trebate navesti u izjavi?	14
20. Koje se informacije ne mogu tražiti od vas?	14
21. Koje ćete dokumente možda morati priložiti uz svoju izjavu?	14
22. Može li nadležno tijelo države članice domaćina zatražiti izvorne dokumente ili ovjerene preslike?	15
23. Moraju li svi dokumenti biti prevedeni i njihovi prijevodi ovjereni?	15
24. Kada možete početi raditi nakon što dostavite izjavu?	16
A.2. Prethodna provjera kvalifikacija u slučaju mogućeg rizika za javno zdravlje ili sigurnost	16
25. Što to znači u praksi?	16
26. Koje profesije obuhvaćaju mogući rizik za javno zdravlje ili sigurnost?	16
27. Mogu li države članice provjeravati kvalifikacije za sektorske profesije?	16
28. Utječe li to na obrtničke, trgovačke i industrijske profesije navedene u Prilogu IV. Direktivi?	17
29. Ponavljaju li se provjere?	17
30. Ako se vaše kvalifikacije provjeravaju, trebate li dostaviti dodatne informacije i dokumentaciju?	17
31. Kakvu odluku može donijeti nadležno tijelo?	17
32. Koje dodatne mjere može zatražiti nadležno tijelo i pod kojim uvjetima?	18
33. U kojem roku nadležno tijelo treba donijeti odluku?	18
34. Što se događa ako nadležno tijelo ne odgovori u propisanom roku?	18
A.3. Pravila	18
35. Kojih se pravila morate pridržavati u obavljanju svoje profesije?	18
36. Koja pravila za vas nisu obvezujuća?	19

B. POSLOVNI NASTAN	20
B.1. Zajednička pravila	20
37. Kako ćete znati kome podnijeti zahtjev za priznavanje?	20
38. Koje dokumente nadležno tijelo države članice u kojoj želite raditi može od vas tražiti?.....	20
39. Možete li sami dostaviti dodatne dokumente i je li to poželjno?	21
40. Može li nadležno tijelo države članice domaćina zatražiti izvorne dokumente ili ovjerene preslike?	22
41. Morate li dostaviti prijevode svih dokumenata?	22
42. U kojem se roku treba obraditi vaš zahtjev za priznavanje?.....	22
43. Koja su vaša prava nakon što vam se priznaju kvalifikacije?.....	23
B.2. Sektorske profesije	23
44. Kako se provjerava vaš zahtjev?	23
45. Koje uvjete morate ispuniti da biste imali pravo na automatsko priznavanje?.....	24
46. Imate li pravo na automatsko priznavanje ako ste kvalifikaciju stekli prije nego što je vaša zemlja postala članica EU-a?.....	24
47. Koji se postupak priznavanja primjenjuje ako nemate pravo na automatsko priznavanje?.....	25
B.3. Profesije u području trgovine, industrije ili poduzetništva	26
48. Kako se provjerava vaš zahtjev?	26
49. Koje uvjete morate ispuniti da biste imali pravo na automatsko priznavanje?.....	26
50. Koji se postupak primjenjuje ako ne možete dobiti automatsko priznavanje?.....	26
B.4. Profesije obuhvaćene općim sustavom	26
51. Kako se provjerava vaš zahtjev?	26
52. Kakvu odluku može donijeti nadležno tijelo?.....	27
53. Što se događa ako postoji znatna razlika u obrazovanju za istu profesiju?	27
54. Možete li birati između razdoblja prilagodbe i provjere osposobljenosti?	28
55. Kako se mogu pripremiti za provjeru osposobljenosti ili razdoblje prilagodbe?.....	28
56. Morate li sami organizirati razdoblje prilagodbe?	28
57. Što podrazumijeva razdoblje prilagodbe?	28
58. Hoće li vaš rad tijekom razdoblja prilagodbe biti plaćen?.....	28
59. Što podrazumijeva provjera osposobljenosti?.....	29
60. Koliko bi se provjera osposobljenosti trebalo organizirati godišnje?.....	29
61. Možete li više puta ići na provjeru osposobljenosti?	29
62. U kojem roku nadležno tijelo treba donijeti odluku nakon provjere osposobljenosti ili razdoblja prilagodbe?	29
III. TROŠKOVI	30
63. Može li se od vas tražiti da sudjelujete u troškovima obrade vašeg zahtjeva u državi članici domaćinu?.....	30
64. Može li se od vas tražiti da sudjelujete u troškovima provjere osposobljenosti ili razdoblja prilagodbe?.....	30
IV. ŽALBA	31
65. Koja su vaša prava u pogledu podnošenja žalbe?.....	31
V. JEZIČNI ZAHTEVI	32
66. Može li se od vas tražiti da znate jezik države članice domaćina?.....	32
67. Može li jezična provjera biti sustavno propisana?	32
VI. MEHANIZAM UPOZORAVANJA	33
68. Što se događa ako su vam u vašoj matičnoj zemlji nadležna tijela zabranila ili ograničila bavljenje profesijom?.....	33
69. Što se događa ako se otkrije da ste upotrebljavali lažnu diplomu?.....	33
70. Koja su vaša prava ako ste stručnjak i upozorenje je poslano državama članicama?.....	33
VII. KOME SE MOGU OBRATITI NAJEDNOM LI NA PROBLEM?	34
71. Tko vam može pomoći na nacionalnoj razini?	34

UVOD

PRAVA GRAĐANA U EUROPI

Pravo Europljana da se bave gospodarskim djelatnostima u drugoj zemlji EU-a temeljno je pravo utvrđeno u [Ugovoru o funkcioniranju Europske unije](#). Međutim, unutar ograničenja postavljenih pravilima jedinstvenog tržišta, osobito načelom proporcionalnosti, svaka zemlja može dopustiti pristup određenoj profesiji samo ako pojedinac ima određenu stručnu kvalifikaciju. To je prepreka slobodnom kretanju stručnjaka u EU-u ako oni koji su kvalificirani za obavljanje iste profesije u drugoj državi članici imaju drukčiju stručnu kvalifikaciju, tj. kvalifikaciju stečenu u svojoj državi članici.

EU je donio pravila prema kojima države članice trebaju u cijelosti ispitati način reguliranja profesija u budućnosti u pogledu toga jesu li nacionalne mjere nediskriminirajuće, opravdane radi zaštite prevladavajućih razloga od javnog interesa i nužne za postizanje te zaštite (Direktiva (EU) 2018/958).

Postoje i pravila koja zemljama EU-a olakšavaju uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija. To je cilj [Direktive 2005/36/EZ](#) („Direktiva“) o priznavanju stručnih kvalifikacija kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU. Iako se time može olakšati priznavanje, u praksi ne postoji jedinstveno rješenje za priznavanje stručnih kvalifikacija unutar EU-a.

Direktiva je dopunjena [kodeksom ponašanja](#). U njemu su objašnjene dobre i loše nacionalne prakse priznavanja stručnih kvalifikacija.

KAKO UPOTREBLJAVATI OVAJ PRIRUČNIK

U ovom priručniku upotrebljava se jednostavan oblik pitanja i odgovora da bi se objasnila vaša prava kada želite da vaše stručne kvalifikacije budu priznate u drugoj državi članici EU-a.

Prvo trebate provjeriti primjenjuje li se u vašem slučaju Direktiva 2005/36/EZ, a to možete učiniti čitanjem pitanja i odgovora iz [točke I](#).

Ako se primjenjuje, trebate se zapitati želite li obavljati svoju profesiju u drugoj državi članici privremeno ili trajno ([vidjeti pitanje 13.](#)). Naime, pravila Direktive nisu ista u ta dva slučaja:

- ako želite svoju profesiju u drugoj državi članici obavljati privremeno, pogledajte [točku II.A](#)
- ako se želite trajno nastaniti u drugoj državi članici, pogledajte [točku II.B](#).

Pravila Direktive razlikuju se ovisno o profesiji. Tri su glavne kategorije profesija:

- profesije za koje su uvedeni minimalni uvjeti za osposobljavanje u cijelom EU-u: liječnik, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, veterinar, primalja, ljekarnik i arhitekt. One se u ovom priručniku navode kao „sektorske profesije“
- profesije u području trgovine, industrije ili poduzetništva iz Priloga IV. Direktivi 2005/36/EZ
- sve druge profesije, koje se u ovom priručniku navode kao „opće profesije“.

Stoga morate provjeriti koja se pravila primjenjuju na profesiju za koju ste kvalificirani i koju želite obavljati u drugoj državi članici EU-a. Ta različita pravila objašnjena su u [točki II](#).

Naposlijetku, informacije o praktičnim pitanjima kao što su troškovi, mogućnost žalbe, jezične vještine i kome se obratiti naiđete li na probleme, možete naći u [točkama III., IV., V. i VII.](#)

GDJE MOGU PRONAĆI VIŠE INFORMACIJA?

1. Na [internetskim stranicama Komisije](#) navedene su dodatne informacije o Direktivi 2005/36/EC (na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku).

2. Države članice obvezne su pridržavati se Direktive 2005/36/EZ i moraju je prenijeti u nacionalno pravo. Međutim, u ovom priručniku ne navode se informacije o posebnim pravilima u svakoj zemlji koja odgovaraju odredbama ove Direktive. U [nacionalnim centrima za pomoć](#) možete dobiti sve relevantne informacije o postupku priznavanja i pravilima koja su na snazi u svakoj zemlji (potrebni dokumenti, je li ta profesija regulirana, razina regulacije itd.). Oni vam mogu pomoći da ostvarite priznavanje svojih kvalifikacija i pružiti vam informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju profesije i način njihova obavljanja, socijalnom zakonodavstvu i svim etičkim pravilima.

3. Za sve formalnosti koje je potrebno obaviti u državi članici domaćinu, možete se obratiti i [jedinstvenim kontaktnim točkama](#) uspostavljenima Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu. One pružaju sljedeće podatke:

- popis reguliranih profesija u državi članici domaćinu, uključujući podatke za kontakt nadležnih tijela i centara za pomoć, popis reguliranog obrazovanja i osposobljavanja te osposobljavanja s posebnom strukturom (vidjeti pitanje 12.), informacije o kvalifikacijama te jezičnim zahtjevima i postupcima za priznavanje i za pružanje privremenih usluga

u zemlji, uključujući informacije o svim naknadama i dokumentima koje treba dostaviti

- informacije o tome kako dobiti europsku strukovnu iskaznicu (vidjeti pitanje 14.)
- popis profesija koje obuhvaćaju mogući rizik za javno zdravlje i sigurnost i koje podliježu prethodnoj provjeri kvalifikacija prije pružanja privremenih usluga (vidjeti pitanje 25.)
- pojedinosti o tome kako podnijeti žalbu na odluku o priznavanju stručnih kvalifikacija.

4. [Baza podataka reguliranih profesija](#) sadržava i informacije o profesijama koje su regulirane u određenoj zemlji.

I. MOGU LI OSTVARITI PRAVA PREMA DIREKTIVI 2005/36/EZ?

Sljedeća pitanja mogu vam pomoći utvrditi možete li ostvariti prava prema toj Direktivi. Ova pravila primjenjuju se samo ako su ispunjeni određeni uvjeti.

1. Želite li raditi ili studirati u nekoj drugoj državi članici EU-a?

Direktiva 2005/36/EZ odnosi se samo na stručnjake koji su u cijelosti kvalificirani za obavljanje profesije u jednoj državi članici (tj. koji su završili potrebno osposobljavanje za pristup profesiji u toj zemlji, što za neke profesije može obuhvaćati teoretsko i praktično osposobljavanje) i koji žele obavljati istu profesiju ili profesionalne djelatnosti u drugoj državi članici.

Ne primjenjuje se na one koji žele studirati u drugoj državi članici ili one koji započinju program osposobljavanja u jednoj zemlji i žele ga nastaviti u drugoj zemlji. Za informacije o priznavanju diploma ili programa osposobljavanja trebaju se obratiti [Nacionalnim informacijskim centrima za akademsko priznavanje](#).

2. Koju profesiju želite obavljati?

Direktiva 2005/36/EZ u načelu se primjenjuje na sve profesije kada su za pristup tim profesijama potrebne posebne stručne kvalifikacije u skladu s nacionalnim propisima. Kao iznimka, postupci priznavanja u skladu s ovom Direktivom ne primjenjuju se na profesije za koje su drugim posebnim zakonodavstvom EU-a utvrđeni posebni modaliteti priznavanja. U [bazi podataka](#) možete pronaći nepotpun popis profesija obuhvaćenih Direktivom i drugim posebnim zakonodavstvom EU-a.

Za više informacija o određenoj reguliranoj profesiji obratite se [centru za pomoć](#) u zemlji domaćinu.

Postoje posebne direktive, npr.:

- Direktiva 2016/97/EU za posrednike u osiguranju
- Direktive 77/249/EEZ i 98/5/EZ za odvjetnike koji žele raditi u drugoj državi članici upotrebljavajući stručne nazive iz svoje matične zemlje.

Postoji i nekoliko posebnih direktiva u prometnom i pomorskom sektoru.

3. Čije državljanstvo imate?

Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se na državljane država članica EU-a i na državljane Islanda, Norveške i Lihtenštajna.

Primjenjuje se i na švicarske državljane na temelju međunarodnog [sporazuma između EU-a i Švicarske](#). Iako su osnovna pravila priznavanja slična onima koja se primjenjuju među državama članicama EU-a, postoje određene razlike. Na primjer, na temelju sporazuma između EU-a i Švicarske sloboda pružanja usluga ograničava se na 90 dana tijekom kalendarske godine, a Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se uz određene prilagodbe i bez promjena uvedenih Direktivom 2013/55/EU. U slučaju dvojbe obratite se [švicarskom centru za pomoć](#).

Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se i na osobe koje u trenutku traženja priznavanja imaju državljanstvo jedne od prethodno navedenih zemalja, čak i ako su prije imali državljanstvo treće zemlje. Primjenjuje se i na osobe s dvojnim državljanstvom ako je jedno od njih državljanstvo treće zemlje. Na primjer, može se primjenjivati na argentinskog državljanina koji ima i talijansko državljanstvo.

4. Možete li ostvariti prava prema Direktivi ako ste državljanin treće zemlje?

Općenito govoreći, Direktiva se ne primjenjuje na državljane trećih zemalja (tj. državljane zemalja koje nisu navedene pod pitanjem 3.). Međutim, određena pravila o priznavanju diploma u skladu s Direktivom mogla bi se primjenjivati na vas ako imate pravo na jednako postupanje kao prema državljanima države članice domaćina u skladu s posebnim direktivama:

- **član ste obitelji** državljanina EU-a koji ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje unutar EU-a¹

⁽¹⁾ Direktiva 2004/38/EZ o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, (SL L 158, 30.4.2004.), članak 24. stavak 1.

Primjer: Američki liječnik koji ima francusku diplomu u braku je s francuskom državljanom. Par živi u Francuskoj i zatim odluči preseliti se u Njemačku. U tom bi slučaju francuska diploma doktora medicine koju ima američki liječnik trebala biti priznata u Njemačkoj u skladu s odredbama Direktive 2005/36/EZ.

- imate status **rezidenta s dugotrajnim boravištem**²
- dobili ste **jedinstvenu dozvolu** za rad u državi članici³
- nositelj ste **plave karte EU-a**⁴. Jednako postupanje primjenjuje se samo na aktivnosti koje se obavljaju u okviru radnog mjesta
- Vi ste **sezonski radnik**⁵
- imate status **izbjeglice** u državi članici⁶. Prema izbjeglicama treba postupati kao prema državljanima države članice u kojoj im je dodijeljen status izbjeglice. Ako izbjeglica ima stručnu kvalifikaciju dodijeljenu u drugoj državi članici, država članica koja mu je dodijelila status izbjeglice, treba priznati tu stručnu kvalifikaciju u skladu s Direktivom 2005/36/EZ.

Primjer: Ako ste irački državljanin koji ima diplomu iz farmacije stečenu u Nizozemskoj i imate status izbjeglice u Belgiji, vaša diploma iz farmacije trebala bi biti priznata u Belgiji u skladu s Direktivom 2005/36/EZ. Međutim, ako se odlučite preseliti u Njemačku, pravila Direktive 2005/36/EZ neće se primjenjivati sve dok ne dobijete status izbjeglice u Njemačkoj.

U pogledu **Ujedinjene Kraljevine, Irske i Danske**, jednakost postupanja prema državljanima trećih zemalja primjenjuje se **samo** na članove obitelji državljanina EU-a koji ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje unutar EU-a (Direktiva 2004/38/EZ).

5. U kojoj zemlji želite da se vaše stručne kvalifikacije priznaju?

Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se na zemlje navedene pod pitanjem 3.

Primjenjuje se na osobe koje žele obavljati profesiju u drugoj državi članici u kojoj je profesija regulirana obveznim zahtjevima u pogledu kvalifikacija. To znači da zemlja u kojoj želite obavljati svoju profesiju ne može biti ista ona zemlja u kojoj ste stekli kvalifikacije. Postojanje „prekograničnog” elementa jest preduvjet. Kao posljedica toga ne primjenjuje se na situacije koje su u cijelosti unutarnje situacije neke zemlje.

Primjer: Direktiva se primjenjuje ako ste inženjer s talijanskim državljanstvom, potpuno kvalificiran u Italiji, i želite raditi kao inženjer u Španjolskoj; ako ste fizioterapeut s francuskim državljanstvom, potpuno kvalificiran u Belgiji, i želite raditi kao fizioterapeut u Francuskoj. Međutim, ne primjenjuje se ako ste liječnik s belgijskim državljanstvom koji je svoje kvalifikacije stekao u belgijskoj regiji Valoniji i želite raditi u belgijskoj regiji Flandriji ili ste liječnik s mađarskim državljanstvom koji je svoje kvalifikacije stekao u Francuskoj i želite raditi u Francuskoj.

Priznavanje kvalifikacije potrebno vam je samo ako namjeravate fizički prijeći granicu da biste pružali usluge. Ako ste primili posao iz druge države članice, npr. elektroničkim sredstvima, kao što je analiza rendgena, a ne preselite se fizički u tu drugu državu, nije vam nužno priznavanje kvalifikacija (vidjeti i pitanje 14.). U tom slučaju mogu se primjenjivati [Direktiva 2000/31/EZ o elektroničkoj trgovini](#), [Direktiva 2006/123/EZ o uslugama](#) ili direktive koje se odnose na određene sektore.

⁽²⁾ Direktiva 2003/109/EZ o statusu državljanina trećih zemalja s dugotrajnim boravištem (SL L 16, 23.1.2004.) kako je izmijenjena Direktivom 2011/51, članak 11. stavak 1. točka (c) i članak 21. stavak 1.

⁽³⁾ Direktiva 2011/98/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o jedinstvenom postupku obrade zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole za boravak i rad državljanima trećih zemalja na državnom području države članice te o zajedničkom skupu prava za radnike iz trećih zemalja koji zakonito borave u državi članici, članak 12. stavak 1.

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 2009/50/EZ od 25. svibnja 2009. o uvjetima za ulazak i boravak državljanina trećih zemalja radi visokokvalificiranog zapošljavanja (SL L 155, 18.6.2009.), članak 14. stavak 1. točka (d) i članak 14. stavak 4.

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljanina trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika, članak 23. stavak 1, točka (h).

⁽⁶⁾ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljanina trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite, (SL L 337, 20.12.2011.), članak 28.

6. U kojoj ste zemlji stekli svoju stručnu kvalifikaciju?

Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se ako ste stručne kvalifikacije stekli u jednoj od zemalja navedenih pod pitanjem 3.

Ako ste svoje stručne kvalifikacije stekli drugdje, postupak priznavanja iz Direktive 2005/36/EZ primjenjuje se samo ako ste najmanje tri godine radili u državi članici koja je priznala vaše kvalifikacije u skladu s nacionalnim pravilima i naknadno zatražite priznavanje u drugoj državi članici.

Primjer: Vi ste francuska državljanka koja je stručnu kvalifikaciju primalje stekla u Kanadi. „Prvo” priznavanje te kvalifikacije u državi članici EU-a (na primjer, Francuskoj) nije obuhvaćeno postupkom priznavanja iz Direktive 2005/36/EZ, nego nacionalnim pravilima te zemlje. Međutim, ako ste radili u Francuskoj tri godine nakon priznavanja kvalifikacija i zatim odlučite preseliti se u Belgiju, primjenjivat će se postupak priznavanja iz Direktive 2005/36/EZ (opći sustav).

7. Kako znate jeste li svoju kvalifikaciju stekli u državi članici ili trećoj zemlji?

Svoje ste kvalifikacije stekli u državi članici ako ih je dodijelilo nadležno tijelo države članice i ako se vaše osposobljavanje uglavnom provodilo u EU-u. Država članica domaćin od koje se traži da prizna te kvalifikacije na svojem državnom području, ima određeno diskrecijsko pravo u pogledu toga kako procijeniti koncept „osposobljavanja koje se uglavnom provodilo u EU-u” na temelju načela nediskriminacije i proporcionalnosti. U svojoj procjeni može uzeti u obzir ne samo trajanje osposobljavanja koje se provodilo u državi članici EU-a tijekom cijelog razdoblja studiranja, nego i to koji su predmeti predavani ili ispiti položeni u državi članici EU-a i njihovu važnost za tu profesiju u državi članici domaćinu. Ako država članica domaćin smatra da se stečene kvalifikacije ne mogu smatrati kvalifikacijama stečenima u EU-u, ta država treba podnositelju zahtjeva objasniti razloge za to.

Primjer: Ako ste se pet godina osposobljavali za inženjera, od kojih tri godine u Ukrajini, a dvije u Danskoj, i kvalifikacije vam je dodijelilo dansko nadležno tijelo, to nužno ne znači da će se u slučaju da podnesete zahtjev za priznavanje kvalifikacija u Francuskoj, s njima postupati kao s kvalifikacijama steče-

nima u EU-u. Francuska će procijeniti može li vaše kvalifikacije smatrati kvalifikacijama stečenima u EU-u, uzimajući u obzir ne samo duljinu dijelova studija, nego i sadržaj različitih dijelova studija. Ako je odgovor pozitivan, primjenjivat će se Direktiva, a ako to nije slučaj, primjenjuje se francuski nacionalni postupak priznavanja. S druge strane, ako ste se četiri godine osposobljavali u Danskoj i jednu godinu u Ukrajini, ali vam je diplomu dodijelilo ukrajinsko nadležno tijelo, smatra se da vaša diploma nije stečena u EU-u (vidjeti i pitanje 6.).

Međutim, to se pravilo ne primjenjuje na zdravstvene profesije za koje su uvedeni zajednički minimalni uvjeti za osposobljavanje u cijelom EU-u (liječnik, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, veterinar, primalja i ljekarnik) ni na arhitekta čije su kvalifikacije u skladu sa zajedničkim uvjetima za osposobljavanje (vidjeti pitanje 45.).

Za te je profesije dovoljno da diploma bude nacionalna diploma dodijeljena u državi članici, bez obzira na duljinu i sadržaj osposobljavanja provedenoga u trećoj zemlji; pri izdavanju diplome država članica mora osigurati da vaše osposobljavanje ispunjava minimalne zahtjeve utvrđene Direktivom.

Valja napomenuti da Direktiva obuhvaća priznavanje stručnih kvalifikacija stečenih u drugoj državi članiciu državama članicama. Međutim, ne obuhvaća priznavanje prethodnih odluka o priznavanju donesenih u drugoj državi članici u državama članicama.

Kao posljedica toga, ako imate stručne kvalifikacije izdane u vašoj državi članici podrijetla koje su priznate u drugoj državi članici u skladu s Direktivom, ne možete upotrijebiti takvu odluku za stjecanje prava u svojoj državi članici podrijetla koja se razlikuju od prava koja proizlaze iz stručnih kvalifikacija stečenih u toj državi članici, osim ako dostavite dokaz o tome da ste stekli dodatne stručne kvalifikacije u državi članici domaćinu.

8. Primjenjuje li se Direktiva na program osposobljavanja na daljinu ili program osposobljavanja u ustanovi s franšizom?

Direktivom 2005/36/EZ ne propisuje se obveza pohađanja cjelokupnog ili dijela programa osposobljavanja u državi članici u kojoj su vam dodijeljene kvalifikacije. Možda ste pohađali pro-

(7) Odnosi se na zemlje koje nisu navedene pod pitanjem 3.

gram osposobljavanja na daljinu ili program osposobljavanja u ustanovi s franšizom. Ustanove s franšizom ustanove su koje su sklopile sporazum o franšizi s ustanovom za osposobljavanje u drugoj državi članici. U skladu s uvjetima tog sporazuma, osposobljavanje se pruža u ustanovi s franšizom, ali ga potvrđuje ustanova za osposobljavanje koja je smještena u drugoj državi članici i kvalifikacije dodjeljuje ta ustanova. Stoga su to kvalifikacije iz druge države članice.

Da bi takve kvalifikacije bile priznate u državi članici domaćinu u skladu s Direktivom, potrebno je ispuniti niz uvjeta. Osposobljavanje koje se pruža u ustanovi s franšizom mora službeno potvrditi ustanova koja dodjeljuje diplomu. Tako stečena diploma mora biti jednaka diplomu dodijeljenoj kada se osposobljavanje u cijelosti provodi u državi članici u kojoj je smještena ustanova koja dodjeljuje diplomu. Naposljetku, takva diploma (stečena nakon osposobljavanja u ustanovi s franšizom) mora omogućiti jednako pravo pristupa profesiji u državi članici u kojoj je smještena ustanova koja dodjeljuje diplomu. Država članica domaćin mogla bi potvrditi jesu li ti uvjeti ispunjeni.

Primjer: Talijansko sveučilište sklopilo je sporazum o franšizi s grčkim ustanovama za osposobljavanje. Državljanin Grčke koji se osposobljava za inženjera u jednoj od tih ustanova s franšizom u Grčkoj ima nakon programa osposobljavanja i polaganja ispita diplomu inženjera talijanskog sveučilišta. Stoga su to kvalifikacije iz druge države članice.

9. Je li profesija koju želite obavljati u drugoj državi članici regulirana u državi članici domaćinu?

Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se samo na regulirane profesije u državi članici domaćinu, odnosno profesije za koje su pristup ili obavljanje u državi članici domaćinu, na temelju zakona ili drugih propisa, uvjetovani posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija. Stoga se Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje na vas ako je profesija koju želite obavljati u državi članici domaćinu regulirana u toj državi članici.

Primjer: U Francuskoj je zakonom predviđeno da samo osobe koje su završile određeno srednjoškolsko strukovno osposobljavanje mogu raditi kao frizeri; profesija je stoga regulirana u Francuskoj te se zbog toga primjenjuje Direktiva 2005/36/EZ ako želite raditi kao frizer u Francuskoj.

Da biste doznali je li profesija regulirana u državi članici domaćinu, obratite se [centru za pomoć](#) u toj državi.

Možete pronaći i [popis reguliranih profesija](#).

Za profesije liječnika, medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu, primalje, ljekarnika, veterinarra i stomatologa Direktivom 2005/36/EZ uvedeni su zajednički minimalni uvjeti osposobljavanja i te su profesije regulirane u svim državama članicama.

10. Što se događa ako profesija koju želite obavljati nije regulirana u državi članici domaćinu?

Profesiju možete obavljati pod jednakim uvjetima kao i državljani te države (vidjeti pitanje 43.) i nije vam nužno priznavanje stručnih kvalifikacija u skladu s Direktivom 2005/36/EZ. Vrijednost koja se pripisuje vašim kvalifikacijama ovisi o stanju na tržištu rada, a ne o pravnim propisima.

Međutim, iako vaša profesija kao takva možda nije regulirana u državi članici domaćinu, djelatnosti koje u vašoj matičnoj državi članici pripadaju vašoj profesiji mogu u državi članici domaćinu biti ograničene na drugu profesiju. U tom slučaju, da biste mogli obavljati takve djelatnosti, morate podnijeti zahtjev za priznavanje svojih kvalifikacija. Možete dobiti djelomičan pristup, a nadležna tijela tu bi mogućnost trebala navesti u procjeni vašeg zahtjeva za priznavanje (vidjeti pitanje 50.).

Primjer: Vi ste nastavnik matematike u Francuskoj i želite raditi u Njemačkoj. Međutim, nastavnici u Njemačkoj moraju predavati dva predmeta; u tom slučaju njemačka nadležna tijela trebaju procijeniti mogućnost djelomičnog pristupa profesiji, tj. možete li predavati samo matematiku.

11. Je li regulirana profesija koju želite obavljati ista ona profesija za koju ste kvalificirani?

Direktiva 2005/36/EZ primjenjuje se samo ako je profesija koju želite obavljati u državi članici domaćinu istovjetna profesiji za koju ste kvalificirani u matičnoj državi članici.

Primjer: Direktiva 2005/36/EZ ne primjenjuje se ako ste kvalificirani za obavljanje djelatnosti posrednika u prodaji nekretnina u Španjolskoj, a želite obavljati odvjetničku djelatnost u Francuskoj.

Sam naziv profesije nije odlučujući kriterij u procjeni toga je li u pitanju odgovarajuća profesija. Od ključne je važnosti usporedivost profesionalnih djelatnosti koje se obavljaju.

12. Jesu li profesija koju želite obavljati ili osposobljavanje za tu profesiju regulirani u matičnoj državi članici?

To se pitanje ne primjenjuje na profesije liječnika, medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu, stomatologa, veterinaru, primalje i ljekarnika jer su regulirane u svim državama članicama. Ne primjenjuje se ni na profesije u području trgovine, industrije ili poduzetništva iz Priloga IV. Direktivi 2005/36/EZ jer one imaju pravo na automatsko priznavanje u okviru sustava poslovnog nastana (vidjeti pitanje 49.) ni na arhitekta, koji također imaju pravo na automatsko priznavanje u okviru sustava poslovnog nastana (vidjeti pitanje 45.).

Ako ni profesija za koju ste kvalificirani ili koju obavljate ni osposobljavanje za tu profesiju nisu

regulirani u državi članici u kojoj ste stekli kvalifikacije, nadležno tijelo države članice domaćina može tražiti od vas da imate prethodno radno iskustvo u toj profesiji u trajanju od najmanje jedne godine u punom radnom vremenu u državi članici koja ne regulira tu profesiju (vidjeti pitanje 9. za definiciju regulirane profesije). Ako ste svoju profesiju obavljali u nepunom radnom vremenu, trajanje odgovarajućeg radnog iskustva mora odgovarati traženom trajanju radnog iskustva u punom radnom vremenu.

Program osposobljavanja reguliran je kada su njegovi razina i sadržaj utvrđeni zakonima ili propisima ili ih nadzire država članica u kojoj se provodi. Za definiciju regulirane profesije vidjeti pitanje 9.

Da biste doznali jesu li profesija ili program osposobljavanja za tu profesiju regulirani, obratite se [centru za pomoć](#) u matičnoj državi članici.

Možete pogledati i [popis reguliranih profesija](#).

II. KOJA SU PRAVILA DIREKTIVE 2005/36/EZ PRIMJENJIVA U VAŠEM SLUČAJU?

13. Želite li profesionalnu djelatnost obavljati privremeno ili povremeno u drugoj državi članici ili se ondje želite trajno nastaniti?

Primjenjiva pravila razlikuju se ovisno o tome želite li se nastaniti u državi članici koja nije vaša matična država članica ili samo privremeno raditi i pružati usluge u toj državi članici.

Poslovno se nastanjujete kada se smjestite u državi članici na stabilan i dugotrajan način.

Primjer: Ako ste logoped koji je kvalifikacije stekao u Belgiji te potom napustio Belgiju i otvorio logopedsku ordinaciju na neodređeno vrijeme u Francuskoj, poslovno ste se nastanili u Francuskoj. Ako ste slovački inženjer i radite u češkom poduzeću na temelju ugovora na neodređeno vrijeme, imate poslovni nastan u Češkoj Republici.

U tim slučajevima obuhvaćeni ste pravilima Direktive 2005/36/EZ koja se primjenjuju na poslovni nastan.

S druge strane, ako već imate zakoniti poslovni nastan u državi članici u smislu Direktive 2005/36/EZ (vidjeti pitanje 15.) i želite privremeno ili povremeno obavljati svoju profesiju u drugoj državi članici, vi pružate uslugu u toj državi članici i stoga ste obuhvaćeni pravilima Direktive 2005/36/EZ koja se primjenjuju na pružanje usluga. Privremena priroda usluge procjenjuje se za svaki slučaj zasebno.

Primjer: Španjolski veterinar koji tri mjeseca radi kao zamjena u veterinarskoj ambulanti u Portugalu, pruža uslugu u Portugalu; estonski liječnik koji tri dana mjesečno skrbi za pacijente u Finskoj, pruža uslugu u Finskoj; španjolski profesionalni ronilac koji ide četiri mjeseca raditi na naftnu platformu u Norveškoj, također pruža uslugu.

14. Može li se za priznavanje kvalifikacija upotrijebiti postupak europske strukovne iskaznice (EPC)?

EPC je elektronički postupak za priznavanje stručnih kvalifikacija ili za davanje izjave u svrhu pružanja privremenih usluga u drugoj državi članici EU-a u kojoj je vaša profesija regulirana. EPC nije fizička kartica, nego postupak priznavanja na internetu dostupan za određene profesije.

Trenutačno možete upotrijebiti EPC samo ako ste:

- medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu
- ljekarnik
- fizioterapeut
- gorski vodič ili
- posrednik za nekretnine.

Možete odabrati hoćete li podnijeti zahtjev za EPC ili upotrijebiti tradicionalne postupke predviđene Direktivom 2005/36/EZ. Ako slijedite postupak izdavanja EPC-a, moći ćete preuzeti potvrdu o EPC-u, koja će poslužiti kao dokaz o odluci o priznavanju vaših kvalifikacija ili prethodnoj izjavi za pružanje privremenih usluga.

Za više informacija o tome kako funkcionira EPC, o njegovim prednostima, zahtjevima u pogledu dokumenata i mogućim naknadama pogledajte posebni [odjeljak o EPC-u](#) na internetskim stranicama **Vaša Europa**.

Za pripremu zahtjeva za EPC pogledajte [EPC – Vodič za stručnjake](#).

Za podnošenje zahtjeva za EPC upotrijebite [internetsko sučelje za EPC](#).

Valjanost EPC-a možete provjeriti u bilo kojem trenutku s pomoću sučelja za [provjeru valjanosti EPC-a](#).

Napominjemo da se postupak izdavanja EPC-a ne primjenjuje na Švicarsku.

A. PRIVREMENO I POVREMENO PRUŽANJE USLUGA

Ako svoju profesiju želite privremeno obavljati u drugoj državi članici, propisi koji se primjenjuju fleksibilniji su nego oni koji se primjenjuju ako se želite trajno nastaniti, pod uvjetom da ispunjavate određene uvjete. U većini slučajeva ne morate podnijeti zahtjev za priznavanje svojih kvalifikacija i odmah možete obavljati svoju profesiju. Međutim, možda ćete morati dostaviti određene informacije nadležnom tijelu države članice domaćina.

U sljedećim pitanjima navode se formalnosti koje ćete možda morati ispuniti i objašnjava se koja su vaša prava ako se vaše kvalifikacije provjeravaju.

A.1. Opća pravila

15. Što znači privremeno i povremeno pružanje usluga?

Ako imate zakoniti poslovni nastan u jednoj od zemalja navedenih pod pitanjem 3. i namjeravate privremeno ili povremeno fizički pružati usluge na državnom području države članice domaćina, nacionalna tijela procjenjuju tu privremenu i povremenu prirodu pružanja usluga za svaki slučaj zasebno, osobito u pogledu trajanja, učestalosti, redovitosti i kontinuiteta^a.

Nadležna tijela ne mogu unaprijed odrediti najdulje trajanje ili učestalost koji bi bili primjenjivi za sve ili određene vrste pružatelja usluga čijim se premašivanjem pružanje usluge ili određene vrste usluge u drugoj državi članici ne bi moglo smatrati pružanjem usluga u smislu prava EU-a.

Usluge se u skladu s pravom EU-a mogu pružati tijekom duljeg razdoblja, čak i tijekom nekoliko godina, ako se, primjerice, pružaju u vezi s izgradnjom velike zgrade. Stoga se pružatelj usluga u državi članici domaćinu može opremiti infrastrukturom potrebnom za obavljanje predmetnih usluga, kao što su ured, ili prostori za obavljanje prakse.

Pri procjeni privremene i povremene prirode pružanja usluga nadležna tijela mogu uzeti u obzir vrstu djelatnosti, kao što je sezonska djelatnost. Stoga i kraća razdoblja rada u drugoj državi članici ne znače nužno da se moraju primijeniti pravila o slobodnom pružanju usluga. Na primjer, instruktor skijanja iz države članice A svake godine tijekom skijaške sezone od studenoga do ožujka pruža svoje usluge u državi članici B. Moglo bi

se tvrditi da kao instruktor skijanja zapravo ima poslovni nastan u državi članici B jer izvan sezone ne bi radio kao instruktor skijanja u državi članici A. Njegova glavna aktivnost tijekom godine u vezi s djelatnošću instruktora skijanja stoga bi se provodila u državi članici B.

U slučaju sezonskih djelatnosti države članice mogu provoditi provjere privremene i povremene prirode usluga koje se pružaju na njihovu državnom području. Država članica domaćin može jedanput godišnje tražiti informacije o uslugama koje se stvarno pružaju na njezinu državnom području ako pružatelj usluga već nije dobrovoljno dostavio takve informacije.

Ako tijela države članice ne mogu sa sigurnošću dokazati da osoba doista ima poslovni nastan na njezinu državnom području, moraju primijeniti pravila o privremenom i povremenom pružanju usluga. Time ih se ne sprečava da u kasnijoj fazi ponovo razmotre to pitanje.

Ako pružate uslugu u državi članici domaćinu bez odlaska iz matične države članice, to može biti obuhvaćeno Direktivom 2000/31/EZ o elektroničkoj trgovini ili Direktivom 2006/123/EZ o uslugama, ali nije obuhvaćeno Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

16. Što znači pojam „zakoniti poslovni nastan“?

Za privremeno i povremeno pružanje usluga morate imati zakoniti poslovni nastan u jednoj od zemalja navedenih pod pitanjem 3.

Posebna se pravila primjenjuju na Švicarsku, gdje je pravo pružanja usluge ograničeno na razdoblje od najviše 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini.

Ako država u kojoj imate poslovni nastan ne regulira profesiju za koju ste kvalificirani, kao ni program osposobljavanja kojim se stežu kvalifikacije za tu profesiju (vidjeti pitanja od 9. do 12.), država članica domaćin može tražiti od vas da imate jednogodišnje radno iskustvo u toj profesiji u državi članici poslovnog nastana.

Međutim, ovaj se zahtjev ne može primijeniti na vas ako ste arhitekt, liječnik s osnovnim medicinskim osposobljavanjem, liječnik opće prakse

^(a) Relevantna sudska praksa Suda Europske unije: Presuda od 30. studenoga 1995. u predmetu C-55/94 Gebhard, EU:C:1995:411; presuda od 11. prosinca 2003. u predmetu C-215/01 Schnitzer EU:C:2003:662; presuda od 18. studenoga 2010. u predmetu C-458/08. Komisija/Portugal, EU:C:2010:692.

i liječnik specijalist, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, veterinar, primalja ili ljekarnik koji imaju pravo na automatsko priznavanje (vidjeti pitanje 45.) ili ako svoju profesiju obavljate u području trgovine, industrije ili poduzetništva iz Priloga IV. Direktivi 2005/36/EZ i ispunjavate uvjete za automatsko priznavanje u okviru sustava poslovnog nastana (vidjeti pitanje 49.).

Zakoniti poslovni nastan imate ako ispunjavate sve uvjete za obavljanje profesije u određenoj državi članici (vidjeti pitanje 43.) i ne podliježete nijednoj, čak ni privremenoj, zabrani obavljanja te profesije. Zakoniti poslovni nastan možete imati kao zaposlenik ili samozaposlena osoba. Ne morate nužno obavljati profesiju u trenutku kada planirate započeti s pružanjem usluga.

Primjer: Francuski ste arhitekt u strukovnom registru; imate zakoniti poslovni nastan u Francuskoj iako još ne radite kao arhitekt u Francuskoj; no ako još niste upisani u strukovni registar, nemate zakoniti poslovni nastan.

Primjer: Zaposleni ste kao veterinar u veterinarskoj klinici u Belgiji. Imate zakoniti poslovni nastan u Belgiji.

17. Morate li dostaviti izjavu?

To ovisi o nacionalnim propisima.

Prvi put kada pružate uslugu na državnom području druge države članice, ta država članica može tražiti od vas da dostavite izjavu. To nije zahtjev za odobrenje za obavljanje profesije. Direktivom se države članice ne obvezuje da traže takvu izjavu – to je mogućnost koju države članice mogu primjenjivati samo u granicama Direktive i Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Ako država članica odluči zatražiti takvu izjavu, od vas se može tražiti da je dostavite jedanput godišnje, zajedno s informacijama o svim bitnim promjenama vaše situacije, ako namjeravate pružati usluge na državnom području te države članice tijekom predmetne godine. Izjava se dostavlja u pisanom obliku, a možete je dostaviti na sljedeće načine: pismom, preporučenom poštom, telefaksom, e-poštom itd. na adresu nadležnog tijela zemlje domaćina.

Ako profesija koju želite obavljati podrazumijeva mogući rizik za javno zdravlje ili sigurnost, nadležno tijelo u državi članici domaćinu može provjeriti vaše kvalifikacije prije nego što počnete raditi. Za više informacija pogledajte odjeljak A.2. Ako imate pravo upotrijebiti postupak izdavanja EPC-a (vidjeti pitanje 14.), umjesto dostavljanja

prethodne izjave možete podnijeti zahtjev za EPC za privremeno ili povremeno pružanje usluga. Nakon izdavanja EPC ostaje u sustavu 18 mjeseci i može se obnoviti na razdoblja od 18 mjeseci.

Ako podnesete zahtjev za EPC, vaš se zahtjev podnosi izravno imenovanim tijelima preko internetskog sučelja za EPC (vidjeti pitanje 14.).

Izjavu možete dostaviti u bilo kojem trenutku prije prvog pružanja usluge. Država članica domaćin ne može od vas tražiti da tu izjavu dostavite određeni broj mjeseci ili dana prije nego što počnete pružati uslugu. Međutim, trebali biste znati da, ovisno o profesiji, pregled vaše izjave može potrajati do pet mjeseci (vidjeti pitanja 24. i 33.). Izjavu možete dostaviti i ako u toj državi članici namjeravate pružati uslugu, čak i ako ne znate kada točno. U svakom slučaju, vi morate procijeniti kada je najbolje vrijeme za dostavu izjave prije nego što počnete pružati uslugu.

Primjer: Vi ste poljski gorski vodič koji prvi puta želi obavljati svoju profesiju u Austriji tijekom sljedeće ljetne sezone u trajanju od dva ili tri tjedna, ali još ne zna gdje i kada. Svoju izjavu možete dostaviti u jesen prethodne godine u slučaju da se vaše kvalifikacije moraju provjeriti (vidjeti pitanja od 26. do 36.), da biste bili sigurni da ćete moći početi raditi u Austriji kada za to dođe vrijeme. No ako ste već pružali usluge u Austriji, vaše se kvalifikacije ne moraju ponovo provjeravati i moći ćete obavljati svoju profesiju čim podnesete izjavu. U tom slučaju, izjavu možete dostaviti dosta kasnije, na primjer, u studenome ili prosincu ili čak dan prije nego što počnete pružati uslugu.

Ako podnesete zahtjev za EPC, u roku od jednog tjedna od primitka vašeg zahtjeva nadležno tijelo matične zemlje prvo će provjeriti vaš zahtjev te vas preko internetskog sučelja za EPC obavijestiti o dokumentima koji eventualno nedostaju. Nakon što se dostavi sva dokumentacija, nadležno tijelo matične zemlje ima tri tjedna za izdavanje europske strukovne iskaznice za pružanje privremenih usluga u zemlji domaćinu. EPC-om se potvrđuje da ste ispunili zahtjev za dostavu prethodne izjave.

18. Kako ćete znati kojem tijelu trebate dostaviti svoju izjavu?

Zahvaljujući centru za pomoć u matičnoj državi članici ili državi članici domaćinu, čija je zadaća pomoći vam pri priznavanju kvalifikacija, možete pronaći [nadležno tijelo](#) u suradnji s centrima za pomoć u drugim državama članicama.

Izjavu možete dostaviti i izravno preko **jedinstvene kontaktne točke** države članice. Na taj način možete na daljinu ili elektronički provesti sve postupke i formalnosti potrebne za obavljanje vaše profesije u državi članici domaćinu, uključujući dostavljanje izjave.

Ako imate pravo upotrijebiti postupak izdavanja EPC-a (vidjeti pitanje 14.), vaš će zahtjev preko internetskog sučelja za EPC biti prenesen izravno imenovanom tijelu. Na sučelju možete pratiti status svojeg zahtjeva.

19. Koje informacije trebate navesti u izjavi?

Najvjerojatnije ćete morati navesti svoje puno ime, podatke za kontakt (adresu, telefonski broj, adresu e-pošte itd.), državljanstvo, profesiju za koju ste kvalificirani u državi članici u kojoj imate zakoniti poslovni nastan i profesiju koju želite obavljati u državi članici domaćinu.

Možda ćete morati dostaviti i informacije o mogućem osiguranju za profesionalnu odgovornost, npr. ime vašeg osiguravajućeg društva, broj ugovora ako postoji itd.

Da biste olakšali obradu svojeg zahtjeva, dobro je navesti i pružate li svoje usluge na državnom području predmetne države članice prvi put ili podnosite zahtjev za godišnje produljenje.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC, od vas će se tražiti da ispunite elektronički obrazac za podnošenje zahtjeva preko internetskog sučelja za EPC (osobni podaci, podaci za kontakt, država u kojoj imate zakoniti poslovni nastan, zemlja domaćin, predmetna profesija, imate li na temelju svoje diplome pravo na automatsko priznavanje ili stečena prava, informacije o mogućem osiguranju za profesionalnu odgovornost). Prije podnošenja zahtjeva za EPC pogledajte dokumente sa smjericama navedene u pitanju 14.

20. Koje se informacije ne mogu tražiti od vas?

Državi članici domaćinu nije dopušteno tražiti da navedete mjesto i/ili datum i/ili trajanje usluge na njezinu državnom području ili broj ili identitet sudionika u vašoj skupini ako pratite skupinu klijenata u državu članicu domaćina. Od vas se ne smije tražiti ni da navedete adresu u državi članici domaćinu.

21. Koje ćete dokumente možda morati priložiti uz svoju izjavu?

Država članica domaćin može tražiti od vas da svojoj izjavi priložite sljedeće dokumente prije nego što počnete pružati uslugu na njezinu državnom području ili ako dođe do promjene u odnosu na situaciju utvrđenu jednim od tih dokumenata:

- dokaz o državljanstvu
- dokument kojim se dokazuje da imate zakoniti poslovni nastan u državi članici i da vam nije zabranjeno obavljanje profesije, čak ni privremeno

Primjer dokumenata kojima se dokazuje zakoniti poslovni nastan

Ako je profesija regulirana u državi članici u kojoj imate zakoniti poslovni nastan: na primjer, potvrda nadležnog tijela, nadležnog strukovnog tijela, preslika vaše strukovne dozvole. Ako profesija nije regulirana u državi članici u kojoj imate zakoniti poslovni nastan: na primjer, preslika vaše strukovne dozvole ako postoji, izvadak iz trgovačkog registra, potvrda strukovne udruge, potvrda vašeg poslodavca uz priloženi dokument o socijalnom osiguranju ili porezu.

U tom se dokumentu mora jasno navesti predmetna profesija.

Ako u dostavljenom dokumentu nije navedeno ništa o privremenoj ili trajnoj zabrani obavljanja profesije, od vas se može zatražiti da priložite drugi dokument kojim se dokazuje da ne postoji privremena zabrana.

Od vas se samo može tražiti da dostavite dokument kojim se dokazuje zakoniti poslovni nastan koji stvarno postoji u državi članici u kojoj imate zakoniti poslovni nastan.

Primjer: Izvadak iz kaznene evidencije, potvrda pravosudnog tijela ili policije itd.

- dokaz o stručnim kvalifikacijama

To je kvalifikacija koja vam omogućuje da obavljate profesiju ako je regulirana u državi članici u kojoj ste stekli kvalifikaciju. To može biti i vaše stručno iskustvo. Ako profesija nije regulirana, to je kvalifikacija kojom se potvrđuje osposobljavanje kojim ste se pripremili za obavljanje te profesije ili, ako ne postoji kvalifikacija, stručno iskustvo (vidjeti sljedeću alineju).

- **dokaz da ste obavljali predmetnu profesiju najmanje jednu godinu u posljednjih 10 godina ako ni profesija ni osposobljavanje za nju nisu regulirani u državi članici u kojoj imate zakoniti poslovni nastan** (vidjeti pitanja 9. i 12.). Kao dokaz možete upotrijebiti bilo koje sredstvo, npr. preporuku poslodavca, poreznu prijavu itd.
- **dokaz da nikad niste bili osuđeni za teško kazneno djelo ako radite u području sigurnosti** (npr. privatni zaštitar), **zdravstvenom sektoru** ili **poučavate maloljetnike i djecu**, a država članica domaćin od svojih državljana traži isto.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC, od vas se može zatražiti da preko internetskog sučelja za EPC učitate preslike prethodno navedenih dokumenata ako ih država članica domaćin zatraži.

U skladu s pravilima o EPC-u, vaša matična država članica trebala bi vam moći pomoći s podnošenjem zahtjeva i provjeriti je li on ispravan i potpun ovisno o tome što traži relevantna država članica domaćin. Ona će isto tako potvrditi vjerodostojnost i valjanost vaših dokumenata.

U skladu s pravilima o EPC-u, nadležna tijela vaše matične države članice ne mogu od vas tražiti sljedeće dokumente:

- **dokaz o zakonitom poslovnom nastanu** ako nadležno tijelo matične zemlje može potvrditi vaš zakoniti poslovni nastan unutarnjim administrativnim sredstvima
- **sve potvrde** ili dokumente za čije je izdavanje u skladu s nacionalnim pravom odgovorno nadležno tijelo matične zemlje.

U tim bi slučajevima nadležno tijelo trebalo izdati dokumente i izravno ih učitati u vašu dokumentaciju za EPC.

Nadležno tijelo odgovarajuće države članice domaćina ne može odbiti izdati vam EPC na temelju nepostojanja dokaza o znanju jezika, niti može dostavljanje dokaza o znanju jezika učiniti obveznim u okviru vašeg zahtjeva za EPC. Međutim, država članica domaćin može zahtijevati određenu razinu znanja jezika za određene profesije, npr. one u kojima to može imati utjecaj na sigurnost pacijenata, nakon izdavanja vašeg EPC-a. Pri podnošenju zahtjeva za EPC moći ćete učitati i dokumente kojima dokazujete znanje jezika, koje zatim država članica domaćin može zahtijevati nakon izdavanja EPC-a. Za više informacija pogledajte odjeljak V. o jezičnim zahtjevima.

Za konkretne informacije o zahtjevima zemalja domaćina u pogledu dokumenata za EPC pogledajte **simulator dokumenata za EPC** u posebnom odjeljku na internetskim stranicama **Vaša Europa** (vidjeti pitanje 14.).

22. Može li nadležno tijelo države članice domaćina zatražiti izvorne dokumente ili ovjerene preslike?

Nadležno tijelo države članice domaćina ne može od vas zatražiti da dostavite izvorne dokumente. Međutim, može zatražiti ovjerene preslike važnih dokumenata, kao što su vaše stručne kvalifikacije i dokumenti kojima se dokazuje stručno iskustvo.

Ako ne možete dostaviti ovjerene preslike jednog ili više tih dokumenata, nadležno tijelo mora sâmo provjeriti autentičnost dokumenta pri nadležnom tijelu države članice u kojoj imate zakoniti poslovni nastan.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), od vas se može tražiti da preko internetskog sučelja za EPC učitate ovjerene preslike samo ako vaša matična zemlja nije mogla provjeriti valjanost i autentičnost vaših dokumenata i ako ih zemlja domaćin zahtijeva. U svakom slučaju, matična zemlja ne može zatražiti ovjerene preslike unaprijed a da ih prethodno nije pokušala provjeriti s pomoću administrativnih sredstava.

Država članica domaćin ne može zatražiti od vas da dostavite ovjerene preslike službenih dokumenata kojima se dokazuje vaše državljanstvo, kao što su putovnica ili osobna iskaznica.

23. Moraju li svi dokumenti biti prevedeni i njihovi prijevodi ovjereni?

Nadležno tijelo države članice domaćina ne može zatražiti prijevod dokumenata ako nisu potrebni za obradu vašeg zahtjeva.

Ovjereni prijevodi traže se samo za važne dokumente.

Primjer: Stručne kvalifikacije, potvrde o tražanju i vrsti djelatnosti stručnog iskustva.

Međutim, ako ste liječnik, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, primalja, veterinar, ljekarnik ili arhitekt, čije su kvalifikacije obuhvaćene Prilogom V. Direktivi 2005/36/EZ,

prijevod nije potreban jer to nije nužno za obradu vašeg zahtjeva. Nadležno tijelo lako može provjeriti odgovara li naziv vaših kvalifikacija onomu iz Priloga V.

Nadležno tijelo države članice domaćina ne može zatražiti ovjerene prijewe standardnih dokumenata kao što su osobne iskaznice, putovnice itd.

Možete odabrati hoće li vam prijevod ovjeriti nadležno tijelo matične države članice ili države članice domaćina. Nadležno tijelo države članice domaćina mora prihvatiti prijewe koje je ovjeralo nadležno tijelo matične države članice.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), od vas se može zatražiti da učitate prijewe dokumenata preko internetskog sučelja za EPC samo ako ih je zemlja domaćin zatražila i samo za dokumente za koje su zahtjevi za prijevod dopušteni u skladu s pravilima o EPC-u. Nadležna tijela u pravilu ne mogu zatražiti prijevod sljedećih dokumenata u postupku u vezi s EPC-om:

- dokaz o državljanstvu (putovnica ili osobna iskaznica)
- dokaze o formalnim kvalifikacijama iz Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ koje je izdala zemlja u kojoj imate zakoniti poslovni nastan
- sljedeće potvrde koje izdaje nacionalno tijelo u zemlji u kojoj imate poslovni nastan:
 - potvrde o stečenim pravima, potvrde o usklađenosti, potvrde o promjeni naziva kvalifikacije
 - potvrde o zakonitom poslovnom nastanu
 - potvrde o nepostojanju privremene suspenzije ili zabrane obavljanja profesije i/ili potvrde o nekažnjavanju.

24. Kada možete početi raditi nakon što dostavite izjavu?

Odmah možete početi raditi na cijelom državnom području države članice domaćina; ne morate čekati odobrenje nadležnog tijela države članice domaćina (osim ako ste obuhvaćeni prethodnom provjerom koja se objašnjava u točki A.2. u nastavku).

Ako podnesete zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), potvrda o EPC-u kojom se potvrđuje da ste ispunili uvjet podnošenja prethodne izjave bit će izdana u roku od tri tjedna nakon što ste dostavili sve potrebne dokumente i informacije.

Nakon podnošenja izjave možda ćete morati ispuniti i dodatne jezične zahtjeve (vidjeti odjeljak V. o jezičnim zahtjevima).

A.2. Prethodna provjera kvalifikacija u slučaju mogućeg rizika za javno zdravlje ili sigurnost

25. Što to znači u praksi?

Ako profesija koju želite obavljati podrazumijeva potencijalni rizik za javno zdravlje ili sigurnost, nadležno tijelo u državi članici domaćinu može odlučiti provjeriti vaše kvalifikacije, što bi vam moglo odgoditi početak rada. Za više pojedinosti o prethodnim provjerama kvalifikacija vidjeti pitanja od 30. do 34.

26. Koje profesije obuhvaćaju mogući rizik za javno zdravlje ili sigurnost?

Da biste doznali koje profesije država članica smatra potencijalnim rizikom za javno zdravlje ili sigurnost, možete se obratiti centru za pomoć države članice domaćina.

Ako razmišljate o podnošenju zahtjeva za EPC, te informacije možete pronaći i preko **simulatora dokumenata za EPC** u posebnom odjeljku na internetskim stranicama **Vaša Europa** (vidjeti pitanje 14.).

27. Mogu li države članice provjeravati kvalifikacije za sektorske profesije?

Države članice ne mogu provoditi/zatražiti prethodnu provjeru kvalifikacija liječnika, medicinskih sestara za opću zdravstvenu njegu, stomatologa, veterinaru, primalja, ljekarnika i arhitekata ako imaju pravo na automatsko priznavanje u okviru sustava poslovnog nastana (vidjeti pitanja od 44. do 47.). Od njih se može zatražiti prethodna izjava i zatim mogu odmah početi raditi (vidjeti načelo objašnjeno u točki A.2., pod pitanjem 43.).

Primjer: Ako ste portugalski liječnik s liječničkom kvalifikacijom „Carta de curso de licenciatura em medicina”, imate pravo na automatsko priznavanje i nije potrebna provjera vaših kvalifikacija.

Primjer: Ako ste fizioterapeut, država članica domaćin može provjeriti vaše kvalifikacije ako utvrdi da postoji rizik za zdravlje i sigurnost.

28. Utječe li to na obrtničke, trgovačke i industrijske profesije navedene u Prilogu IV. Direktivi?

Države članice ne mogu provoditi prethodnu provjeru kvalifikacija za osobe koje se bave obrtničkom, trgovačkom ili industrijskom profesijom koja podrazumijeva potencijalni rizik za javno zdravlje ili sigurnost ako imaju pravo na automatsko priznavanje u skladu s Direktivom, tj. ako imaju potreban broj godina stručnog iskustva u skladu s Direktivom, stečen, po potrebi, nakon osposobljavanja.

29. Ponavljaju li se provjere?

Ne, vaše kvalifikacije mogu se provjeriti samo kada prvi put dođete u državu članicu domaćina da biste ondje pružali uslugu.

Primjer: Španjolski ste fizioterapeut koji je radio u Francuskoj četiri mjeseca u 2002. nakon što je vaša stručna kvalifikacija priznata u toj državi članici. Ponovo želite raditi u Francuskoj na određeno vrijeme. Vaše kvalifikacije ne mogu se ponovo provjeravati jer su već provjerene 2002.

Slično tome, podnesete li zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), vaše kvalifikacije neće biti ponovo provjeravane kada podnesete zahtjev za godišnje produljenje EPC-a.

30. Ako se vaše kvalifikacije provjeravaju, trebate li dostaviti dodatne informacije i dokumentaciju?

Tijelo odgovorno za provjeru vaših kvalifikacija može od vas tražiti da dostavite sljedeće informacije: ukupno trajanje obrazovanja, predmete koje ste slušali i u kojem opsegu, omjer teorije i prakse. Od vas se može tražiti i da dostavite informacije o svojem stručnom iskustvu i svim dodatnim osposobljavanjima, seminarima i drugim tečajevima koje ste možda pohađali nakon početnog obrazovanja, npr. cjeloživotno učenje.

U vašem je interesu da dostavite te informacije jer one mogu olakšati provjeru vaših kvalifikacija i poštediti vas obveze poduzimanja dodatnih mjera (vidjeti pitanje 32.).

Ako ne dostavite te informacije, nadležno tijelo i dalje je obvezno donijeti odluku, ali će to učiniti na temelju dostupnih informacija.

31. Kakvu odluku može donijeti nadležno tijelo?

Postoji nekoliko mogućnosti.

Nakon pregleda vaše dokumentacije nadležno tijelo može odlučiti da neće provjeravati vaše kvalifikacije.

Primjer: Tijelo je već provjerilo slične kvalifikacije i smatra da nositelji tih kvalifikacija ne predstavljaju potencijalni rizik za zdravlje ili sigurnost korisnika usluge.

Nakon pregledavanja dokumentacije nadležno tijelo može odlučiti provjeriti vaše kvalifikacije i zatim donijeti odluku hoće li vam dopustiti ili zabraniti pružanje usluge.

Također može tražiti da poduzmete kompenzacijske mjere (vidjeti pitanje 32.). U tom slučaju tek ćete nakon poduzimanja tih mjera doznati konačnu odluku, odnosno, dopušta li vam se (ako je vaš zahtjev odobren) ili zabranjuje (ako je vaš zahtjev odbijen) pružanje usluge.

Da biste provjerili je li odluka u skladu s nacionalnim pravom i pravom EU-a, imate pravo podnijeti žalbu sudu u državi članici domaćinu (vidjeti pitanje 65.).

Ako nadležno tijelo ne odgovori u roku propisanom Direktivom 2005/36/EZ, usluga se smije pružati.

Ako podnesete zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), nadležno tijelo vaše matične zemlje prvo će provjeriti potpunost vaše prijave te valjanost i autentičnost dokumenata. Nakon toga vaš će predmet proslijediti nadležnom tijelu zemlje domaćina radi donošenja odluke. Nadležno tijelo zemlje domaćina može odlučiti jedno od sljedećega:

- izdati EPC (kojim vam se odobrava pružanje usluge)
- zatražiti poduzimanje kompenzacijskih mjera
- odbiti izdati EPC (zabranjujući vam pružanje usluge).

Osim toga, ako nadležno tijelo zemlje domaćina ne donese odluku u propisanom roku, EPC se izdaje automatski. Takav EPC jednako vrijedi i pruža ista prava kao EPC koji je izdalo nadležno tijelo.

32. Koje dodatne mjere može zatražiti nadležno tijelo i pod kojim uvjetima?

Nadležno tijelo može od vas zahtijevati polaganje ispita ako postoje znatne razlike između vašeg osposobljavanja i osposobljavanja u državi članici domaćinu te ako te razlike mogu ugroziti zdravlje ili sigurnost korisnika usluge.

Prije zahtjeva za polaganje ispita nadležno tijelo dužno je provjeriti nadoknađuju li se te razlike vašim stručnim iskustvom, daljnjim stručnim usavršavanjem ili bilo kakvim drugim osposobljavanjem koje ste možda pohađali.

Ako nadležno tijelo nije imalo te informacije u trenutku donošenja odluke o obvezi polaganja ispita, prvo vam mora omogućiti da dokažete da vam je stručno iskustvo, daljnje stručno usavršavanje ili dodatno osposobljavanje omogućilo da premostite razliku u znanju.

Ako to ne možete dokazati, nadležno tijelo može od vas zahtijevati da polažete ispit. Ako ne prođete ispit, trebali biste imati priliku ponovo ga polagati.

Ista pravila primjenjuju se ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.).

33. U kojem roku nadležno tijelo treba donijeti odluku?

U najboljem slučaju, odluka kojom vam se dopušta ili zabranjuje pružanje usluge ili kojom se od vas zahtijeva poduzimanje kompenzacijskih mjera bit će donesena u roku od jednog mjeseca od primitka zahtjeva i popratne dokumentacije (ako nisu utvrđeni problemi s vašom dokumentacijom) ili, u najgorem slučaju, u roku od četiri mjeseca od primitka vašeg zahtjeva i popratne dokumentacije (ako su utvrđeni problemi s vašom dokumentacijom).

Ako nadležno tijelo odluči zahtijevati od vas polaganje ispita, neće donijeti konačnu odluku dok se ne provede ispitivanje, pa se taj rok produljuje. Nadležna tijela moraju vam dati mogućnost polaganja ispita u mjesecu koji slijedi nakon odluke o obveznom polaganju ispita.

Kao posljedica toga, ako morate polagati ispit i položite ga, možete pružati uslugu, u najboljem slučaju, u roku od dva mjeseca nakon što nadležno tijelo zaprimi vaš zahtjev i popratnu dokumentaciju (ako nisu utvrđeni problemi s vašom dokumentacijom) ili, u najgorem slučaju, u roku

od pet mjeseci nakon što nadležno tijelo zaprimi vaš zahtjev i popratnu dokumentaciju (ako su utvrđeni problemi s vašom dokumentacijom).

Za više informacija o rokovima vidjeti [Kodeks ponašanja](#) (osobito točku 8.).

Ako podnesete zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), nadležno tijelo vaše matične zemlje obavješćuje vas u roku od jednog tjedna od primitka vašeg zahtjeva nedostaju li određeni dokumenti. Nadležno tijelo prosljeđuje vaš predmet nadležnom tijelu zemlje domaćina u roku od jednog mjeseca nakon što dostavite sve potrebne dokumente i ono provjeri njihovu valjanost i autentičnost. Nadležno tijelo zemlje domaćina donosi konačnu odluku u roku od dva mjeseca od primitka vaše dokumentacije (taj se rok, ako je to opravdano, može produljiti dva puta za po dva tjedna).

34. Što se događa ako nadležno tijelo ne odgovori u propisanom roku?

Ako ispunjavate uvjete za primjenu pravila Direktive koja se odnose na slobodu pružanja usluga (vidjeti pitanje 13.) i nadležno tijelo ne odgovori u propisanom roku, možete pružati svoje usluge na državnom području države članice domaćina.

Ako podnesete zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), ali nadležno tijelo domaćin ne donese odluku u propisanom roku (vidjeti pitanje 31.), EPC se izdaje automatski. Takav EPC jednako vrijedi i pruža ista prava kao EPC koji je izdalo nadležno tijelo.

A.3. Pravila

35. Kojih se pravila morate pridržavati u obavljanju svoje profesije?

Uslugu općenito morate pružati upotrebljavajući stručni naziv iz svoje države članice poslovnog nastana ako takav naziv postoji za vaše profesionalne djelatnosti. Naziv bi trebao biti na službenom jeziku vaše države članice poslovnog nastana da bi se izbjegla zabuna sa stručnim nazivom iz države članice domaćina.

Isto tako morate poštovati strukovna pravila ponašanja koja su izravno povezana sa stručnim kvalifikacijama i koja su na snazi u matičnoj državi članici i državi članici domaćinu, npr. pravila koja se odnose na povredu dužnosti.

36. Koja pravila za vas nisu obvezujuća?

- Odobrenje strukovne organizacije ili tijela, registracija ili članstvo u takvoj organizaciji ili tijelu; ipak, potrebna može biti privremena ili pro forma registracija, pod uvjetom da se time ne odgađa ili otežava pružanje vaše us-

luge. Takva registracija nije vaša odgovornost te je po potrebi trebaju rješavati nadležna tijela države članice domaćina.

- Registracija pri zavodu za socijalno osiguranje; međutim, morate ih unaprijed obavijestiti o svojoj usluzi ili, u slučaju izvanredne situacije, nakon toga.

B. POSLOVNI NASTAN

Ako se (trajno) poslovno nastanite u drugoj državi članici da biste obavljali reguliranu profesiju, ta država članica ima pravo provjeriti vaše kvalifikacije. Stoga ćete možda morati ispuniti određene formalnosti i slijediti postupak. Pod sljedećim se pitanjima objašnjava kakve su te formalnosti i koja su vaša prava u postupku priznavanja.

B.1. Zajednička pravila

37. Kako ćete znati kome podnijeti zahtjev za priznavanje?

U [centrima za pomoć](#), čija je zadaća pomoći vam pri priznavanju kvalifikacija, mogu vam reći gdje možete podnijeti zahtjev za priznavanje i dati vam informacije o postupku koji je potrebno slijediti.

Međutim, trebalo bi biti moguće podnijeti zahtjev za priznavanje i izravno preko jedinstvene kontaktne točke države članice kako se zahtijeva Direktivom 2005/36/EZ i Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu. Uporabom tih [jedinstvenih kontaktnih točaka](#) možete na daljinu i elektronički provesti sve postupke i formalnosti potrebne za obavljanje vaše profesije u državi članici domaćinu, uključujući podnošenje zahtjeva za priznavanje.

Ako imate pravo upotrijebiti postupak izdavanja EPC-a (vidjeti pitanje 14.), zahtjev za EPC možete podnijeti putem internetskog sučelja za EPC. Putem sučelja vaš se zahtjev prosljeđuje izravno imenovanom tijelu, a ondje možete i pratiti status svojeg zahtjeva.

38. Koje dokumente nadležno tijelo države članice u kojoj želite raditi može od vas tražiti?

38.a Dokumenti za sve profesije

Nadležno tijelo države članice u kojoj želite obavljati profesiju može od vas tražiti sljedeće dokumente:

- **dokaz o državljanstvu** (na primjer, preslika osobne iskaznice)
- **dokaz da imate potvrdu o stručnoj osposobljenosti ili kvalifikaciji** koja vas priprema za predmetnu profesiju u vašoj matičnoj državi članici ili vam omogućuje pristup toj profesiji (na primjer, preslika potvrde ili kvalifikacije);

međutim, to se ne može tražiti ako ispunjavate uvjete za automatsko priznavanje samo na temelju stručnog iskustva (vidjeti pitanja od 47. do 49.)

- **dokaz o stručnom iskustvu**
 - ako imate kvalifikaciju koju ste stekli u trećoj zemlji i ako je tu kvalifikaciju već priznala druga država članica; nadležno tijelo države članice u kojoj želite obavljati profesiju može u tom slučaju zatražiti potvrdu koju je izdala država članica koja je priznala vašu kvalifikaciju, kojom se potvrđuje da ste doista obavljali tu profesiju na njezinu državnom području najmanje tri godine (vidjeti pitanje 6.)
 - ako vaša profesija ili osposobljavanje nisu regulirani u matičnoj državi članici (vidjeti pitanje 12.)
- ako se i od državljana države članice za pristup toj profesiji zahtijeva:
 - **dokaz o dobrom karakteru, ugledu, o tome da niste objavili stečaj** ili činjenici da niste suspendirani ili da vam nije zabranjeno bavljenje profesijom zbog teške povrede dužnosti ili kaznenog djela
 - **zdravstvena potvrda o dobrom fizičkom i mentalnom zdravlju** nadležnog tijela koje može biti neugovorni liječnik (liječnik opće prakse ili specijalist, ovisno o vrsti tražene potvrde)
- **dokaz o financijskom stanju i polici osiguranja.**

38.b Dokumenti isključivo za sektorske profesije

Nadležno tijelo države članice u kojoj želite obavljati profesiju može zatražiti:

- **potvrdu o usklađenosti:** izdaje je matična država članica i njome se potvrđuje da je vaša kvalifikacija ona koja se navodi u Direktivi
- **potvrdu o promjeni naziva** (osim za arhitekate): ako naziv vaše kvalifikacije, koja ispunjava minimalne zahtjeve za osposobljavanje, ne odgovara nazivu navedenom u odgovarajućem prilogu Direktivi
- **potvrdu o stručnom iskustvu u trajanju od najmanje jedne godine** ako ste primalja koja se obrazovala za medicinsku sestru za opću zdravstvenu njegu, nakon čega je pohađala osposobljavanje za primalju u trajanju od 18 mjeseci
- **potvrdu matične države članice o stvarnom i zakonitom obavljanju predmetne profesije** (obično najmanje tri uzastopne godine tijekom razdoblja od pet godina prije izdavanja potvrde):

- Ako ste liječnik, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, veterinar, primalja ili ljekarnik koji je stekao kvalifikacije prije referentnog datuma iz Priloga V. Direktivi, a vaše kvalifikacije ne ispunjavaju minimalne zahtjeve za osposobljavanje te u drugim posebnim situacijama predviđenima u Direktivi, npr. kvalifikacije stečene u zemljama koje više ne postoje, kao što su bivša Jugoslavija ili Čehoslovačka.
- Ako ste arhitekt bez kvalifikacija iz Priloga V. ili Priloga VI. i u drugim posebnim situacijama predviđenima u Direktivi (na primjer, kvalifikacije stečene u bivšoj Jugoslaviji). U određenim slučajevima u potvrdi mora biti navedeno i da ste bili ovlašteni za uporabu stručnog naziva arhitekta u matičnoj državi članici prije datuma utvrđenoga u Direktivi za predmetnu državu članicu.

Potvrda o stvarnom i zakonitom obavljanju profesije za razdoblje navedeno u Direktivi omogućuje vam pravo na automatsko priznavanje kvalifikacija. Ako ne ispunjavate kriterije za takvu potvrdu, vaše će kvalifikacije biti procijenjene u okviru općeg sustava priznavanja (vidjeti pitanja od 51. do 62.) ili u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (vidjeti pitanje 47.).

Direktivom se ne propisuje rok valjanosti potvrde o stečenim pravima nakon njezina izdavanja.

Potvrdu izdaje bilo koja država članica (ne samo država članica u kojoj je stečena nesukladna diploma).

38.c Dokumenti isključivo za profesije u području trgovine i industrije

Nadležno tijelo države članice u kojoj želite obavljati profesiju može zatražiti:

- potvrdu nadležnog tijela matične države članice u kojoj se navodi vrsta i trajanje djelatnosti koju ste obavljali;
- u određenim slučajevima od vas se može tražiti i dokaz o završenom osposobljavanju.

38.d Dokumenti isključivo za opće profesije

Nadležno tijelo države članice u kojoj želite obavljati profesiju može zatražiti:

- dokaz da imate stručno iskustvo koje je ekvivalentno najmanje jednoj godini rada u punom radnom vremenu za predmetnu

profesiju: taj se dokaz može zatražiti ako ni profesija ni osposobljavanje nisu regulirani u matičnoj državi članici, ali je profesija regulirana u državi članici domaćinu (vidjeti pitanja 9. i 12.); u tom slučaju potrebno je uzeti u obzir sve dokumente. Stoga ne morate dostaviti potvrdu nadležnog tijela. Na primjer, država članica domaćin mora prihvatiti platne liste ili potvrde poslodavaca, iako je i dalje važno da se dokumentima jasno utvrđuje vaša profesionalna djelatnost i dokazuje da ste obavljali svoju djelatnost najmanje jednu godinu;

- **informacije o osposobljavanju,** ali samo u mjeri u kojoj je to potrebno da bi se utvrdilo moguće postojanje znatnih razlika u odnosu na potrebno nacionalno osposobljavanje. U pravilu morate navesti samo sljedeće informacije: ukupno trajanje obrazovanja, predmete koje ste slušali i u kojem opsegu, omjer teorije i prakse.

38.e Dokumenti koji se mogu zatražiti u okviru postupka izdavanja EPC-a

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), od vas se može zatražiti da putem internetskog sučelja za EPC učitate preslike jednog ili više dokumenata navedenih u prethodnim odjeljcima 38.a, 38.b ili 38.d (po potrebi) ako ih zemlja domaćin traži.

Osim toga, od vas se može zatražiti da dostavite dokaz o svojem zakonitom poslovnom nastanu u slučaju da nadležno tijelo matične zemlje ne može potvrditi vaš zakoniti poslovni nastan (to nije potrebno ako ste u cijelosti kvalificirani, ali još nemate zakoniti poslovni nastan u trenutku podnošenja zahtjeva za EPC jer ste, primjerice, završetkom studija potpuno kvalificirani, ali još niste proveli formalnosti u vezi s registracijom).

Osim toga, u skladu s pravilima o EPC-u, nadležno tijelo matične zemlje ne može od vas tražiti potvrdu ili dokument ako je to tijelo u skladu s nacionalnim pravom određeno kao odgovorno za izdavanje tih dokumenata. U tim slučajevima ono će izravno učitati potrebne dokumente u vašu dokumentaciju za EPC. Za konkretne informacije o zahtjevima u pogledu dokumenata za EPC u zemlji domaćinu pogledajte simulator dokumenata za EPC u posebnom odjeljku na internetskoj stranici **Vaša Europa** (vidjeti pitanje 14.).

39. Možete li sami dostaviti dodatne dokumente i je li to poželjno?

Ako vaša profesija pripada općim profesijama, u vašem je interesu da nadležnom tijelu dostavite što više informacija o sljedećim područjima:

stručnom iskustvu, programima daljnjeg stručnog usavršavanja ili cjeloživotnog učenja, seminarima i drugim tečajevima koje ste pohađali nakon završenog početnog obrazovanja. To bi moglo olakšati priznavanje vaših kvalifikacija i pomoći vam da potpuno ili djelomično izbjegnute obvezu provjere osposobljenosti ili obvezu završavanja razdoblja prilagodbe prije nego što vam se priznaju kvalifikacije (vidjeti pitanja 52. i 53.).

Ako te informacije ne dostavite, nadležno tijelo i dalje je obvezno donijeti odluku, ali će to učiniti na temelju dostupnih informacija.

40. Može li nadležno tijelo države članice domaćina zatražiti izvorne dokumente ili ovjerene preslike?

Nadležno tijelo države članice domaćina ne može od vas zahtijevati da dostavite izvorne dokumente. Međutim, može zatražiti ovjerene preslike važnih dokumenata, kao što su vaše stručne kvalifikacije i dokumenti kojima se dokazuje stručno iskustvo.

Ako ne možete dostaviti ovjerene preslike jednog ili više tih dokumenata, nadležno tijelo mora samo provjeriti autentičnost dokumenta pri nadležnom tijelu države članice u kojoj imate zakoniti poslovni nastan.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), od vas se može zatražiti da putem internetskog sučelja za EPC učitate ovjerene preslike samo ako vaša matična zemlja nije mogla provjeriti valjanost i autentičnost vaših dokumenata nakon primitka vašeg potpunog zahtjeva i samo ako ih zahtijeva zemlja domaćin. U svakom slučaju, nadležno tijelo ne može zahtijevati ovjerene preslike unaprijed a da ih prethodno nije pokušalo provjeriti. Nadležno tijelo matične zemlje obavijestit će vas o potrebi za podnošenjem ovjerenih preslika putem internetskog sučelja za EPC.

41. Morate li dostaviti prijevode svih dokumenata?

Nadležno tijelo države članice domaćina ne može tražiti prijevod dokumenata, osim ako nisu istinski potrebni za obradu vašeg zahtjeva za priznavanje.

Nadležno tijelo može zatražiti ovjerene prijevode samo važnih dokumenata.

Primjeri ovjerenih prijevoda: stručne kvalifikacije, potvrde nadležnih tijela kojima se potvrđuje stručno iskustvo.

Međutim, ako ste liječnik, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, primalja, veterinar, ljekarnik ili arhitekt čije su kvalifikacije obuhvaćene Prilogom V. Direktivi 2005/36/EZ, prijevod vaših stručnih kvalifikacija nije potreban jer nadležno tijelo samo treba provjeriti odgovara li naziv vaše kvalifikacije nazivu navedenom u Prilogu V. ili VI. na nacionalnom jeziku. Ako diploma nije navedena u Prilogu V., može se zatražiti prijevod.

Nadležno tijelo države članice domaćina ne može zatražiti ovjerene prijevode standardnih dokumenata kao što su osobne iskaznice, putovnice itd.

Možete odabrati hoće li vam prijevod ovjeriti nadležno tijelo matične države članice ili države članice domaćina. Nadležno tijelo države članice domaćina u svakom slučaju mora prihvatiti prijevode koje je ovjeralo nadležno tijelo vaše matične države članice.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), od vas se može zatražiti da putem internetskog sučelja za EPC učitate prijevode dokumenata samo ako ih je zemlja domaćin zatražila i samo za dokumente čije prijevode država članica domaćin može tražiti u skladu s pravilima o EPC-u. Nadležna tijela ne mogu tražiti prijevod sljedećih dokumenata u postupku izdavanja EPC-a:

- dokaz o državljanstvu (putovnica ili osobna iskaznica)
- dokazi o formalnim kvalifikacijama iz Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ koje je izdala matična zemlja
- potvrde koje je izdalo nacionalno nadležno tijelo u vašoj matičnoj zemlji, npr.:
 - potvrde o stečenim pravima, potvrde o usklađenosti, potvrde o promjeni naziva kvalifikacije
 - potvrde o zakonitom poslovnom nastanu, i
 - potvrde o nepostojanju privremene suspenzije ili zabrane obavljanja profesije i/ili potvrde o nekažnjavanju.

42. U kojem se roku treba obraditi vaš zahtjev za priznavanje?

Nadležno tijelo države članice domaćina prvo mora potvrditi primitak vašeg zahtjeva u roku od mjesec dana od primitka i obavijestiti vas nedostaju li neki dokumenti.

Obrazloženu odluku treba donijeti:

- što prije nakon što podnesete potpuni zahtjev

- najkasnije u roku od tri mjeseca za slučajeve obuhvaćene pravilima za automatsko priznavanje (vidjeti pitanja od 44. do 47.), i
- najkasnije u roku od četiri mjeseca za slučajeve obuhvaćene općim pravilima o priznavanju diploma (vidjeti pitanja od 51. do 64.) i pravilima o automatskom priznavanju stručnog iskustva (vidjeti pitanja od 48. do 50.).

Ako tijelo ne donese odluku u propisanom roku, daljnje korake možete vidjeti u odgovoru na pitanje 65.

Ako podnosite zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), nadležno tijelo vaše matične zemlje obavješćuje vas u roku od jednog tjedna od podnošenja zahtjeva nedostaju li neki dokumenti. Nadležno tijelo prosljeđuje vaš predmet nadležnom tijelu zemlje domaćina u roku od jednog mjeseca nakon što dostavite sve potrebne dokumente i ono provjeri njihovu valjanost i autentičnost. Tijelo zemlje domaćina donosi konačnu odluku u roku od jednog mjeseca (automatsko priznavanje, vidjeti pitanja od 43. do 44.) ili dva mjeseca (opći sustav priznavanja, vidjeti pitanje 45.). Ako je to opravdano, rok se može produljiti dva puta za po dva tjedna.

43. Koja su vaša prava nakon što vam se priznaju kvalifikacije?

Priznavanjem stećete pravo na obavljanje predmetne profesije. Možete početi obavljati profesiju pod istim uvjetima koji se primjenjuju na državljane države članice domaćina. Stoga možete obavljati profesiju u skladu s istim zakonima i drugim propisima te kodeksom prakse koji vrijede za državljane države članice domaćina. Posebno ćete se morati pobrinuti za to da vaše djelatnosti ostanu unutar opsega koji ta profesija ondje obuhvaća. Ako svoju profesiju obavljate kao plaćeni zaposlenik, možete se prijaviti za radna mjesta u državi članici domaćinu i sudjelovati u postupcima odabira zaposlenika (razgovor za posao, razmatranje prijave, otvoreno tržišno natjecanje itd.) na isti način kao i nositelji nacionalnih kvalifikacija.

U skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina, svaka osoba koja želi obavljati predmetnu profesiju možda će morati ishoditi odobrenje, uključujući moguća produljenja, učlaniti se u stručnu komoru ili registrirati u registar. U slučaju privremenog i povremenog pružanja usluge, to mora biti u obliku automatske privremene

registracije ili pro forma članstva bez naknade, pod uvjetom da se time ne odgađa ili otežava pružanje usluge.

Slično tome, ako dobijete EPC (vidjeti pitanje 14.), možda će postojati obveza naknadnih provjera (kao što je zahtjev za učlanjenje u strukovnu udrugu ili državno tijelo) prije nego što ćete moći početi obavljati profesiju.

B.2. Sektorske profesije

To su profesije za koje su uvedeni zajednički minimalni zahtjevi za osposobljavanje u cijelom EU-u: liječnici s osnovnim medicinskim osposobljavanjem, liječnici opće prakse i liječnici specijalisti, medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu, stomatolozi i stomatolozi specijalisti, veterinari, ljekarnici i arhitekti. Relevantne diplome navedene su u Prilogu V. Direktivi 2005/36/EZ⁹ na jeziku države članice koja je izdala diplomu.

44. Kako se provjerava vaš zahtjev?

U načelu, ako je vaša diploma navedena u Prilogu V. Direktivi 2005/36/EZ, kvalifikacije su obuhvaćene pravilima o automatskom priznavanju diploma (vidjeti pitanja 45. i 47.). Kao posljedica toga nadležno tijelo države članice domaćina ne može provjeravati sadržaj vašeg osposobljavanja, što znači da ne može tražiti dokumentaciju u kojoj se navode ti sadržaji.

Ako su vaše kvalifikacije stečene u trećoj zemlji¹⁰, Direktiva se u načelu ne primjenjuje. Međutim, ako su vam u državi članici već priznali kvalifikacije, nakon čega ste obavljali predmetnu profesiju najmanje tri godine na državnom području te države članice, priznavanje vaših kvalifikacija bit će obrađeno u okviru općeg sustava priznavanja (vidjeti pitanja 47. i od 51. do 64.). Diploma treće zemlje ne može se automatski priznati unutar EU-a jer nije navedena u Prilogu V. Direktivi.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), nadležna tijela u dvije države članice obrađivat će vaš zahtjev. Nadležno tijelo matične zemlje provjerit će je li vaš zahtjev potpun (jedan tjedan) i jesu li vaši dokumenti valjani (jedan mjesec), a nadležno tijelo zemlje domaćina procijenit će sadržaj vašeg zahtjeva za EPC nakon što zaprimi vaš potpuni zahtjev za EPC od nadležnog tijela matične zemlje članice (jedan mjesec).

⁽⁹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1517331795984&uri=CELEX:02005L0036-20171201>

⁽¹⁰⁾ Odnosi se na zemlje koje nisu navedene pod pitanjem 3.

45. Koje uvjete morate ispuniti da biste imali pravo na automatsko priznavanje?

- **Liječnik s osnovnim medicinskim osposobljavanjem, liječnik opće prakse i liječnik specijalist, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, veterinar i ljekarnik**

Morate imati jednu od kvalifikacija navedenih u Prilogu V. Direktivi 2005/36/EZ (tj. dokaz o formalnoj kvalifikaciji i popratnu potvrdu ako se izdaje). Tom kvalifikacijom potvrđuje se osposobljavanje koje ispunjava minimalne zahtjeve za osposobljavanje utvrđene Direktivom 2005/36/EZ koje je započelo nakon referentnog datuma navedenog u Prilogu V. Direktivi za predmetnu kvalifikaciju i državu članicu. Referentni datum obično je datum pristupanja određene države članice EU-u ili datum stupanja na snagu mjerodavnog pravnog akta.

Primjer: Španjolski ste liječnik s formalnom kvalifikacijom „Título de Licenciado en Medicina y Cirugía” i počeli ste studij za tu kvalifikaciju nakon 1. siječnja 1986. (vidjeti točku 5.1.3. Priloga V.); ta kvalifikacija potvrđuje osposobljavanje koje je u skladu s Direktivom i stoga imate pravo na automatsko priznavanje.

- **Primalja**

Morate imati kvalifikacije navedene u Prilogu V. Direktivi 2005/36/EZ (tj. formalnu kvalifikaciju i popratnu potvrdu ako se izdaje). Ta kvalifikacija treba potvrđivati da osposobljavanje ispunjava minimalne zahtjeve za osposobljavanje utvrđene Direktivom 2005/36/EZ. To je obično slučaj ako je vaše osposobljavanje započelo nakon referentnog datuma iz Priloga V. Direktivi za predmetnu kvalifikaciju i državu članicu.

Hoćete li imati pravo na automatsko priznavanje ovisi o vrsti programa osposobljavanja koji ste pohađali.

Ako imate dokaz da ste stekli formalne kvalifikacije za primalju iz točke 5.5.2. Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ i:

- završili ste redovno obrazovanje iz primaljstva u trajanju od najmanje tri godine koje je obuhvaćalo najmanje 4600 sati teoretskog i kliničkog osposobljavanja, s time da trajanje kliničkog osposobljavanja predstavlja najmanje jednu trećinu minimalnog trajanja osposobljavanja, ili
- završili ste redovno obrazovanje iz primaljstva u trajanju od najmanje dvije koje je

obuhvaćalo najmanje 3600 sati, a preduvjet za upis bilo je posjedovanje formalne kvalifikacije medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu iz točke 5.2.2. Priloga V., ili

- završili ste redovno obrazovanje iz primaljstva u trajanju od 18 mjeseci koje se sastojalo od najmanje 3000 sati, a preduvjet za upis bilo je posjedovanje formalne kvalifikacije medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu iz točke 5.2.2. Priloga V. te imate najmanje jednu godinu stručnog iskustva koje ste stekli nakon završetka tog osposobljavanja,

imat ćete pravo na automatsko priznavanje.

- **Arhitekt**

Hoćete li imati pravo na automatsko priznavanje, ovisi o vrsti programa osposobljavanja koji ste pohađali.

Da biste imali pravo na automatsko priznavanje, morate imati jednu od kvalifikacija navedenih u Prilogu V. Direktivi 2005/36/EZ (tj. formalnu kvalifikaciju i popratnu potvrdu, ako se izdaje). Ta kvalifikacija treba potvrđivati da osposobljavanje ispunjava minimalne zahtjeve za osposobljavanje utvrđene Direktivom 2005/36/EZ. To je obično slučaj ako je vaše osposobljavanje započelo najranije u referentnoj akademskoj godini navedenoj u Prilogu V. Direktivi za predmetnu kvalifikaciju i državu članicu.

Primjer: Ako ste španjolski arhitekt s formalnom kvalifikacijom „Título oficial de arquitecto” španjolskog Sveučilišta u Madridu i s osposobljavanjem niste započeli prije akademske godine 1998./1999. (vidjeti Prilog V. točku 5.1.7.), imate pravo na automatsko priznavanje.

S druge strane, ako ste talijanski arhitekt s formalnom kvalifikacijom „Laurea specialistica in architettura” stečenom na Politehničkom sveučilištu u Bariju i osposobljavanje niste započeli prije akademske godine 1999./2000., ali još niste stekli diplomu „Diploma di abilitazione all’esercizio indipendente della professione”, koja je u Italiji potrebna uz formalnu kvalifikaciju (vidjeti Prilog V. točku 5.1.7.), nemate pravo na automatski priznavanje.

46. Imate li pravo na automatsko priznavanje ako ste kvalifikaciju stekli prije nego što je vaša zemlja postala članica EU-a?

- **Liječnik s osnovnim medicinskim osposobljavanjem, liječnik opće prakse i liječ-**

nik specijalist, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, veterinar, primalja i ljekarnik

Ako vaša kvalifikacija potvrđuje da je vaše osposobljavanje započelo prije referentnog datuma navedenoga u Prilogu V. Direktivi (npr. prije 1. svibnja 2004. za češke medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu – Prilog V. točka 5.2.2.), a osposobljavanje ne ispunjava minimalne zahtjeve za osposobljavanje, vi neovisno o tome možete imati pravo na automatsko priznavanje ako možete dokazati – na temelju potvrde matične države članice – da ste stvarno i zakonito obavljali predmetnu profesiju najmanje tri uzastopne godine tijekom razdoblja od pet godina prije izdavanja potvrde. To je opće načelo stečenih prava kako je utvrđeno u članku 23. stavku 1. Direktive 2005/36/EZ. Direktivom se ne propisuje rok valjanosti potvrda o stečenim pravima nakon njihova izdavanja.

Prethodno navedene opće odredbe o stečenim pravima možda se ne primjenjuju na određene profesije/zemlje u slučaju da postoji više posebnih odredbi o stečenim pravima u skladu s Direktivom 2005/36/EZ. Stoga je važno provjeriti svaku pojedinačnu situaciju da biste doznali posebne zahtjeve, npr. na temelju informacija koje ste dobili u centru za pomoć (vidjeti pitanje 71.).

Primjer: Ako je vaša kvalifikacija obuhvaćena područjem primjene jedne od posebnih odredbi o stečenim pravima za određene profesije stečene u zemljama koje više ne postoje (na primjer, kvalifikacije stečene u bivšoj Jugoslaviji, Istočnoj Njemačkoj ili bivšem Sovjetskom Savezu, vidjeti članak 23. stavke od 2. do 5. Direktive 2005/36/EZ), morate ispuniti posebne uvjete u pogledu stručnog iskustva i priložiti popratne dokumente da biste imali pravo na automatsko priznavanje, npr. pet od sedam godina za estonske veterinare.

Primjer: Za medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu opće odredbe o stečenim pravima iz članka 23. stavka 1. primjenjuju se samo ako su predmetne profesionalne djelatnosti obuhvaćale punu odgovornost za planiranje, organiziranje i provođenje zdravstvene njege koja se pruža pacijentu.

■ **Arhitekt**

Ako vaša kvalifikacija potvrđuje da je vaše osposobljavanje započelo prije referentne akademske godine navedene u Prilogu V. Direktivi za predmetnu kvalifikaciju i državu članicu (npr. prije 2007./2008. za malteškog arhitekta – Prilog V.

točka 5.7.1.), i čak ako to osposobljavanje nije u skladu s minimalnim zahtjevima utvrđenima Direktivom 2005/36/EZ, vi neovisno o tome možete imati pravo na automatsko priznavanje na temelju stečenih prava ako imate kvalifikaciju koju predmetna država članica navodi u Prilogu VI. Direktivi 2005/36/EZ (tj. formalnu kvalifikaciju i popratnu potvrdu ako se izdaje). Vaše osposobljavanje nije smjelo početi prije referentne akademske godine navedene u Prilogu V. Direktivi za predmetnu kvalifikaciju i državu članicu.

Nadalje, ako vaša kvalifikacija potvrđuje da ste stekli osposobljavanje koje nije navedeno ni u Prilogu V. ni u Prilogu VI. Direktivi, vi neovisno o tome možete imati pravo na automatsko priznavanje ako možete dokazati – na temelju potvrde matične države članice – da ste bili ovlašteni za uporabu stručnog naziva arhitekta u matičnoj državi članici prije datuma propisanog u Direktivi i da ste stvarno i zakonito obavljali predmetnu profesiju najmanje tri uzastopne godine tijekom pet godina prije izdavanja potvrde. Međutim, ako je vaša kvalifikacija obuhvaćena područjem primjene jedne od odredbi o posebnim stečenim pravima (na primjer kvalifikacije stečene u bivšoj Jugoslaviji ili Istočnoj Njemačkoj), morate ispuniti tražene uvjete u pogledu stručnog iskustva i priložiti popratne dokumente da biste imali pravo na automatsko priznavanje.

Direktivom se ne propisuje rok valjanosti potvrde o stečenim pravima nakon njezina izdavanja.

Potvrdu izdaje bilo koja država članica (ne samo država članica u kojoj je stečena nesukladna diploma).

47. Koji se postupak priznavanja primjenjuje ako nemate pravo na automatsko priznavanje?

Ako niste obuhvaćeni pravilima o automatskom priznavanju opisanima pod pitanjima 45. i 46., u načelu se primjenjuje opći sustav priznavanja iz članka 10. Direktive 2005/36/EZ (vidjeti pitanja od 51. do 62.).

U iznimnoj situaciji u kojoj ne bi bila primjenjiva pravila o priznavanju u skladu s Direktivom 2005/36/EZ (vidjeti pitanje 52. točku 3.), imate pravo na priznavanje kvalifikacija u skladu s člankom 45. UFEU-a (slobodno kretanje radnika) ili člankom 53. UFEU-a (sloboda poslovnog nastana). U tim slučajevima nadležno tijelo države članice domaćina treba usporediti vaše osposobljavanje s nacionalnim osposobljavanjem, uzimajući u obzir vaše stručno iskustvo i sva dodatna osposobljavanja. Ako osposobljavanje samo djelomič-

no odgovara, može tražiti od vas da nadoknadite te razlike, na primjer, polaganjem ispita, pripremištvom ili dodatnim programom osposobljavanja, ovisno o nacionalnim pravilima.

U slučaju priznavanja na temelju UFEU-a, nemate pravo na postupovna jamstva predviđena Direktivom, kao što su rokovi i ograničenje troškova.

B.3. Profesije u području trgovine, industrije ili poduzetništva

Ako želite obavljati profesiju navedenu u Prilogu IV. Direktivi 2005/36/EZ, možete imati pravo na automatsko priznavanje vaših kvalifikacija na temelju stručnog iskustva ako ispunjavate uvjete predviđene Direktivom.

48. Kako se provjerava vaš zahtjev?

Na temelju dokumenata koje ste dostavili, nadležno tijelo države članice domaćina prvo provjerava ispunjavate li uvjete za ostvarivanje prava na automatsko priznavanje.

49. Koje uvjete morate ispuniti da biste imali pravo na automatsko priznavanje?

Ovisno o profesiji koju želite obavljati, uvjeti stručnog iskustva (uz koje se mogu postaviti i uvjeti povezani s osposobljavanjem) definirani su u člancima 17., 18. ili 19. Direktive. To se iskustvo mora odnositi na profesiju koju želite obavljati u državi članici domaćinu. U Direktivi se to iskustvo definira na temelju vrste (samozaposlena osoba, poslodavac, zaposlenik itd.) i trajanja (broj godina iskustva, datum završetka tog iskustva itd.). U određenim slučajevima Direktivom se predviđa i zahtjev o postojanju priznate preliminarne kvalifikacije.

Primjer: Kozmetičarske usluge obuhvaćene su popisom III., točkom 4. u Prilogu IV. Direktivi. Stoga se primjenjuje članak 19. Direktive. Ako imate najmanje tri uzastopne godine stručnog iskustva u Njemačkoj kao samozaposleni kozmetičar i ako je to iskustvo završilo prije manje od 10 godina, već je samo vaše stručno iskustvo dovoljno da imate pravo na automatsko priznavanje u Grčkoj.

Primjer: Frizerske usluge obuhvaćene su popisom I., točkom 3. Priloga IV. i primjenjuje se članak 17. Ako imate najmanje tri uzastopne godine stručnog iskustva kao samozaposleni frizer u Njemačkoj, to samo po sebi ne znači da imate pravo na

automatsko priznavanje u Grčkoj. Da biste imali to pravo, morate ujedno moći dokazati da ste prethodno stekli osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine koje je priznato u Njemačkoj ili dokazati da ste bili zaposleni kao frizer najmanje pet godina. Možete imati pravo na automatsko priznavanje i ako imate najmanje šest uzastopnih godina iskustva, kao samozaposlena osoba ili poslodavac, u pružanju frizerskih usluga u Njemačkoj ili četiri godine iskustva kojima prethode najmanje dvije godine priznatog osposobljavanja.

50. Koji se postupak primjenjuje ako ne možete dobiti automatsko priznavanje?

Ako je djelatnost koju želite obavljati u državi članici domaćinu navedena u Prilogu IV. Direktivi, ali vi ne ispunjavate uvjete potrebne za automatsko priznavanje na temelju stručnog iskustva, primjenjuju se opća pravila o priznavanju (vidjeti pitanja od 51. do 64.).

Primjer: Ako ste kozmetičar koji ne ispunjava uvjet u pogledu traženog broja godina iskustva, primjenjuju se opća pravila o priznavanju.

B.4. Profesije obuhvaćene općim sustavom

Ovaj sustav priznavanja obuhvaća sve profesije za koje se ne može primijeniti jedan od dvaju sustava za automatsko priznavanje opisanih u točkama B.2. i B.3.

51. Kako se provjerava vaš zahtjev?

1. Nadležno tijelo odgovorno za provjeru vaših kvalifikacija prvo će provjeriti jeste li ih stekli u državi članici koja regulira profesiju za koju podnosite zahtjev za priznavanje kvalifikacija.

Ako država članica u kojoj ste stekli kvalifikacije ne regulira tu profesiju i ako ne regulira ni osposobljavanje za tu profesiju, nadležno tijelo ima pravo tražiti od vas da dokažete da ste obavljali predmetnu profesiju najmanje jednu godinu u posljednjih 10 godina (vidjeti pitanja 9. i 12.).

Ako ne možete dostaviti taj dokaz ili nemate to stručno iskustvo, nadležno tijelo ne mora primjenjivati pravila Direktive 2005/36/EZ na vaš zahtjev za priznavanje i donijet će odluku o vašem zahtjevu na temelju nacionalnog prava u skladu s UFEU-om.

Ako ste svoje kvalifikacije stekli u trećoj zemlji, nadležno tijelo provjerit će jeste li uistinu obavljali predmetnu profesiju najmanje tri godine u državi članici koja je prvotno priznala vašu kvalifikaciju. To stručno iskustvo treba se dokazati potvrdom koju je izdala ta država članica. Možete ostvariti prava prema Direktivi samo ako je taj uvjet ispunjen (vidjeti pitanja 5., 6. i 44.).

2. Nadležno tijelo zatim će usporediti vaše osposobljavanje s nacionalnim osposobljavanjem da bi provjerilo postoje li znatne razlike. Znatne razlike podrazumijevaju velike razlike u sadržajima obuhvaćenima osposobljavanjem koji su ključni za obavljanje profesije ili velike razlike u pogledu jedne ili više profesionalnih djelatnosti uvrštenih u regulirane profesije države članice domaćina, koje ne postoje u toj profesiji u vašoj matičnoj državi članici.

Ako nadležno tijelo utvrdi znatne razlike između vašeg osposobljavanja i nacionalnog osposobljavanja, ono treba provjeriti mogu li se te razlike nadoknaditi vašim stručnim iskustvom ili dodatnim programom osposobljavanja koji ste možda pohađali. Zbog toga je važno pružiti što više informacija.

Nakon obavljanja tih provjera nadležno tijelo donijet će odluku koja mora biti opravdana.

Ako odlučite podnijeti zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), vaš će zahtjev obrađivati nadležna tijela u dvije države članice. Nadležno tijelo matične zemlje provjerit će je li vaš zahtjev potpun (jedan tjedan) i jesu li vaši dokumenti valjani (jedan mjesec), a nadležno tijelo zemlje domaćina procijenit će sadržaj vašeg zahtjeva za EPC nakon što zaprimi vaš potpuni zahtjev za EPC od nadležnog tijela matične zemlje (dva mjeseca).

52. Kakvu odluku može donijeti nadležno tijelo?

1. Ono može odlučiti priznati vaše kvalifikacije (vidjeti i pitanje 43.).

2. Ono od vas može tražiti da poduzmete kompenzacijske mjere (vidjeti i pitanja 53. i 54.) ako utvrdi znatne razlike između vašeg osposobljavanja i nacionalnog osposobljavanja, koje se ne mogu nadoknaditi vašim stručnim iskustvom i/ili dodatnim programom osposobljavanja koji ste pohađali.

3. Ono može odbiti priznati vaše kvalifikacije i odlučiti ne odobriti vam pristup toj profesiji. Međutim, ono može odbiti priznati vam kvalifikacije samo u iznimnim slučajevima. Na primjer, odbijanje bi bilo opravdano ako se pokaže da profesija za koju ste podnijeli zahtjev za priznavanje kvalifikacija nije jednaka onoj za koju ste kvalificirani (vidjeti pitanje 11.).

Može vam odbiti pristup profesiji i ako za takav pristup morate imati diplomu najmanje četverogodišnjeg studija, a vi ste završili osnovnu ili srednju školu, imate samo ograničeno stručno iskustvo ili ste pohađali vrlo kratak program osposobljavanja (npr. nekoliko tjedana) koji je potvrdilo nadležno tijelo.

U tim slučajevima nadležno tijelo nije obvezno primjenjivati Direktivu, ali na temelju članka 45. ili 53. UFEU-a mora procijeniti može li vam se i pod kojim uvjetima dopustiti obavljanje profesije. U tom će postupku vaše osposobljavanje biti uspoređeno s nacionalnim osposobljavanjem te se moraju uzeti u obzir vaše stručno iskustvo i svako dodatno osposobljavanje. Pritom nadležno tijelo nije ograničeno na kompenzacijske mjere utvrđene u Direktivi.

4. Ono može odlučiti odobriti vam djelomičan pristup toj profesiji. Za to moraju biti ispunjena sljedeća tri uvjeta:

- morate biti u cijelosti kvalificirani za profesiju u svojoj matičnoj državi članici
- razlika u obrazovanju mora biti toliko opsežna da provjera osposobljenosti ili razdoblje prilagodbe ne bi bilo dovoljni da se prevlada ta razlika
- djelatnosti se moraju moći jasno odvojiti.

Ako ispunjavate navedene uvjete, djelomičan pristup može vam se odbiti samo ako je to opravdano na temelju javnog zdravlja ili sigurnosti.

5. Ako podnesete zahtjev za EPC (vidjeti pitanje 14.), nadležno tijelo zemlje domaćina može odlučiti jedno od sljedećega:

- izdati EPC (čime vam se priznaju kvalifikacije)
- zahtijevati poduzimanje kompenzacijskih mjera
- odbiti izdati EPC (čime vam se odbija priznavanje kvalifikacija), ili
- odobriti vam djelomičan pristup profesiji.

Ista se pravila primjenjuju kako je prethodno utvrđeno ovisno o tome što se točno procjenjuje.

53. Što se događa ako postoji znatna razlika u obrazovanju za istu profesiju?

Nadležno tijelo ima pravo nametnuti vam obvezu polaganja ispita za provjeru osposobljenosti ili završavanja razdoblja prilagodbe od najviše tri godine. Provjera osposobljenosti mora se organizirati u roku od šest mjeseci nakon donošenja odluke.

54. Možete li birati između razdoblja prilagodbe i provjere osposobljenosti?

U načelu, da. Možete birati između provjere osposobljenosti i razdoblja prilagodbe. Međutim, postoje iznimke kada država članica domaćin u sljedećim slučajevima ima pravo donijeti tu odluku umjesto vas:

- pravne profesije
- profesije za koje su uvedeni zajednički minimalni zahtjevi za osposobljavanje, ali na koje se ne primjenjuje automatsko priznavanje (vidjeti pitanja od 44. do 47.)
- nositelji kvalifikacija iz trećih zemalja s tri godine stručnog iskustva u predmetnoj profesiji na državnom području države članice koja je priznala dokaze o kvalifikaciji
- profesije u području trgovine, industrije ili poduzetništva iz Priloga IV. Direktivi 2005/36/EZ na koje se ne primjenjuje automatsko priznavanje (vidjeti pitanja od 48. do 50.) i ako se želite registrirati kao samozaposlena osoba ili kao poslodavac ako vaša profesionalna djelatnost pretpostavlja znanje i primjenu posebnih nacionalnih propisa koji su na snazi i ako se isto traži i od državljana te države članice
- ako kvalifikacija koja se zahtijeva u državi članici domaćinu podrazumijeva diplomu studija u trajanju od jedne do četiri godine, a vi ste završili osnovnu ili srednju školu ili imate samo ograničeno stručno iskustvo ili ste pohađali samo vrlo kratak program osposobljavanja (npr. nekoliko tjedana) koji je potvrdilo nadležno tijelo. U tom slučaju i kada visoko obrazovanje u državi članici domaćinu traje tri ili četiri godine, od vas se može zatražiti da položite kumulativni ispit i završite razdoblje osposobljavanja
- ako kvalifikacija koja se zahtijeva u državi članici domaćinu podrazumijeva diplomu studija u trajanju od četiri do pet godina i ako imate kvalifikaciju kojom se potvrđuje da ste uspješno završili program osposobljavanja sekundarne razine koji je obuhvaćao opće ili tehničko osposobljavanje i/ili stručnu praksu
- za sljedeće profesije u sljedećim državama članicama nadležno tijelo ima pravo propisati provjeru osposobljenosti:
 - Francuska: instruktor skijanja, instruktor ronjenja, instruktor padobranstva, visokogorski vodič, instruktor speleologije
 - Austrija: instruktor alpskog skijanja, instruktor skijaškog trčanja, skijaški vodič, gorski vodič
 - Italija: instruktor skijanja, gorski vodič
 - Njemačka (Bavarska): instruktor skijanja, instruktor skijaškog trčanja, gorski i skijaški vodič
 - Belgija: privatni detektiv.

55. Kako se mogu pripremiti za provjeru osposobljenosti ili razdoblje prilagodbe?

Za provjeru osposobljenosti nadležno tijelo ili centar za pomoć mogu vam dati informacije o pripremnim tečajevima, popise preporučene literature i/ili primjere ispita (ako su dostupni).

Za razdoblje prilagodbe nadležno tijelo ili centar za pomoć mogu vas informirati o spoznajama stečenima tijekom uspješnih stažiranja ili vam dati popis preporučene literature (ako postoji).

56. Morate li sami organizirati razdoblje prilagodbe?

Država članica domaćin može odgovornost za organizaciju razdoblja prilagodbe prenijeti na ovlaštene ustanove i/ili nadzornike osposobljavanja. Nadležno tijelo trebalo bi vam dati popis ustanova/osoba odgovornih za razdoblje prilagodbe za profesiju koju želite obavljati. Ako je to moguće, trebali biste moći odabrati nadzornika osposobljavanja i lokaciju razdoblja prilagodbe.

U svakom slučaju, uvjeti za razdoblje prilagodbe ne bi trebali biti previše ograničavajući.

Lokacija razdoblja prilagodbe ne bi trebala biti toliko daleko da predstavlja prepreku.

57. Što podrazumijeva razdoblje prilagodbe?

Razdoblje prilagodbe nadzire kvalificirani stručnjak i može biti popraćeno dodatnim osposobljavanjem. Na kraju tog razdoblja procjenjuje se je li razdobljem prilagodbe prevladana razlika u osposobljavanju da bi vam nadležna tijela mogla odobriti priznavanje kvalifikacija. Stoga se preporučuje prethodno razjasniti koje biste aktivnosti trebali obavljati pod nadzorom i koje će aktivnosti biti predmet vašeg završnog ocjenjivanja.

58. Hoće li vaš rad tijekom razdoblja prilagodbe biti plaćen?

Ako je to moguće unutar nacionalnih struktura zemlje domaćina, možete dobivati plaću tijekom razdoblja prilagodbe. Međutim, to nije zajamčeno pravo. Država članica domaćin određuje vaš status.

59. Što podrazumijeva provjera osposobljenosti?

Jedini cilj provjere osposobljenosti jest provjeriti vaše stručno znanje i ona može obuhvaćati samo teme koje su ključne za obavljanje profesije za koju su otkrivene znatne razlike u obrazovanju. Te teme moraju biti jasno utvrđene u odluci koju je donijelo nadležno tijelo. One samo iznimno mogu obuhvaćati znanje o strukovnim pravilima koja se primjenjuju na predmetnu profesiju.

Provjera osposobljenosti može biti teoretska (na primjer pisani ispit) ili praktična (kao što je ispit skijanja na padinama) i može trajati dulje od jednog dana.

60. Koliko bi se provjera osposobljenosti trebalo organizirati godišnje?

U načelu, broj provjera osposobljenosti ovisi o broju zaprimljenih zahtjeva. Neovisno o tome, nadležno tijelo trebalo bi svake godine organizirati najmanje dvije provjere osposobljenosti.

Za sezonske profesije, kao što je profesija instruktora skijanja, provjere bi se trebale provoditi u prvoj polovici sezone.

61. Možete li više puta ići na provjeru osposobljenosti?

Da, treba vam biti omogućeno ponovno polaganje ispita ako ga prvi put ne položite. Međutim, država članica domaćin određuje koliko puta možete polagati ispit, uzimajući u obzir pravila koja se primjenjuju na nacionalnoj razini.

62. U kojem roku nadležno tijelo treba donijeti odluku nakon provjere osposobljenosti ili razdoblja prilagodbe?

Direktivom se ne utvrđuje posebno razdoblje, ali nadležno tijelo mora donijeti odluku u što kraćem roku.

III. TROŠKOVI

63. Može li se od vas tražiti da sudjelujete u troškovima obrade vašeg zahtjeva u državi članici domaćinu?

Od vas se ne može tražiti nikakav financijski doprinos za podnošenje izjave u okviru slobode pružanja usluga. Naime, u tom slučaju nadležno tijelo države članice domaćina ne mora obraditi ili procijeniti zahtjev (vidjeti točku A.1. pitanje 24.).

U drugim ćete slučajevima možda morati platiti naknadu za obradu vašeg zahtjeva, npr. za poslovni nastan u državi članici domaćinu. Međutim, taj iznos ne smije biti veći od stvarnog troška postupka i mora biti usporediv s naknadom koju plaćaju njezini državljani u sličnim okolnostima.

Naknade za postupak izdavanja EPC-a (vidjeti pitanje 14.) moraju biti razumne, proporcionalne i razmjerne troškovima nadležnih tijela te ne

smiju odvrćati od podnošenja zahtjeva za EPC. Za konkretne informacije o naknadama koje se mogu primjenjivati na postupak izdavanja EPC-a u vašoj matičnoj zemlji i/ili u zemlji domaćinu pogledajte **simulator dokumenata za EPC** u posebnom odjeljku na internetskim stranicama **Vaša Europa** (vidjeti pitanje 14.).

64. Može li se od vas tražiti da sudjelujete u troškovima provjere osposobljenosti ili razdoblja prilagodbe?

Od vas se može tražiti financijski doprinos za organizaciju provjere osposobljenosti ili razdoblja prilagodbe. Međutim, taj doprinos ne smije biti veći od stvarnog troška postupka i mora biti usporediv s naknadom koju plaćaju državljani te zemlje u sličnim okolnostima.

IV. ŽALBA

65. Koja su vaša prava u pogledu podnošenja žalbe?

U odluci o odbijanju vašeg zahtjeva (ili o obvezi poduzimanja dodatnih mjera, kao što su provjera osposobljenosti ili razdoblje prilagodbe) moraju se navesti razlozi odbijanja. U suprotnom imate pravo tražiti od nadležnog tijela da vas obavijesti o svojim razlozima. Ako niste obaviješteni o razlozima ili ako ih želite osporiti, imate pravo podnijeti žalbu sudu u državi članici domaćinu da biste provjerili je li odluka u skladu s pravom EU-a.

U skladu s pravilima o poslovnom nastanu (vidjeti **točku II.**), žalbu možete podnijeti i ako odluka nije donesena u propisanom roku. Nemate pravo obavljati svoju profesiju na državnom području države članice domaćina dok se ne donese odluka. Međutim, u skladu s pravilima o slobodi pružanja usluga (vidjeti **točku I.**), nije potrebno

podnijeti žalbu ako odluka nije donesena u propisanom roku jer imate pravo pružati uslugu bez čekanja odluke.

U nekim državama članicama možete podnijeti i upravnu žalbu. [Centar za pomoć](#) može vam pružiti sve relevantne informacije o mogućnostima podnošenja žalbe na nacionalnoj razini.

Odluke nadležnih tijela donesene u okviru postupka izdavanja EPC-a (vidjeti pitanje 14.) isto tako podliježu žalbama u skladu s nacionalnim pravom zemlje koja je donijela odluku.

Žalbe podliježu nacionalnom pravu koje, između ostaloga, propisuje uvjete, formalnosti i postupke kojih se treba pridržavati i rokove koje treba poštovati. Savjetujemo vam da se bez odgode upoznate s tim pravilima ako namjeravate podnijeti žalbu.

V. JEZIČNI ZAHTJEVI

66. Može li se od vas tražiti da znate jezik države članice domaćina?

Država članica domaćin može zahtijevati znanje njezina jezika ako je to opravdano prirodom profesije koju želite obavljati. U svakom slučaju, jezični zahtjevi ne smiju premašivati ono što je nužno za obavljanje predmetne profesije (vokabular, usmeno i/ili pismeno izražavanje, aktivno i/ili pasivno znanje).

Bez obzira na reguliranu profesiju, vaš će zahtjev vjerojatno biti obrađen na službenom jeziku (ili jednome od službenih jezika) države članice domaćina, a provjera osposobljenosti koja se od vas bude tražila (vidjeti pitanja 53. i 54.) najvjerojatnije će biti na tom jeziku. Međutim, od vas se nikad ne može tražiti da znate više od jednog službenog jezika države članice domaćina.

Postupak priznavanja vaših kvalifikacija i provjera jezičnih vještina dva su odvojena postupka. U skladu s tradicionalnim postupkom ili postupkom izdavanja EPC-a, ne može vam se odbiti ili odgoditi priznavanje vaših stručnih kvalifikacija zato što nemate odgovarajuće jezične vještine.

Međutim, postoji iznimka od tog pravila kada su jezične vještine dio kvalifikacije, npr. za logopeda ili nastavnika koji podučava jezik zemlje domaćina.

67. Može li jezična provjera biti sustavno propisana?

Država članica domaćin ne može stručnjacima koji podnose zahtjev za priznavanje kvalifikacija sustavno provjeravati znanje jezika. To je dopušteno samo za profesije u kojima to može utje-

cati na sigurnost pacijenata, kao što su liječnici, medicinske sestre itd. Za sve ostale profesije znanje jezika može se provjeravati samo u slučajevima ozbiljne i konkretne sumnje te bi takve provjere trebale biti proporcionalne djelatnosti koja se obavlja.

Primjer: Nadležno tijelo jedva razumije vaš zahtjev za priznavanje ili se ispostavi da tijekom provođenja kompenzacijske mjere ne možete komunicirati ili razumjeti ispitna pitanja.

Vrijedi napomenuti da „jezična provjera” ne znači automatski polaganje ispita. Ta provjera znači da nadležno tijelo može zatražiti da dostavite dokumentaciju kojom se dokazuje vaše znanje jezika.

Sljedeći dokumenti mogu predstavljati dokaz o znanju jezika:

- preslika kvalifikacije stečene na jeziku države članice domaćina
- preslika kvalifikacije kojom se potvrđuje znanje jezika države članice domaćina, na primjer sveučilišna diploma, kvalifikacija gospodarske komore, kvalifikacije koje dodjeljuju priznate jezične institucije itd.
- dokaz o prethodnom stručnom iskustvu na državnom području države članice domaćina.

Ako ne možete dostaviti ni jedan od tih dokumenata ili se dokumentima ne dokazuje traženi stupanj znanja jezika ili ako dokazi nisu uvjerljivi, od vas se može tražiti da obavite intervju ili položite ispit (usmeni i/ili pismeni). Kad je riječ o tome što jest prihvatljivi dokaz o znanju jezika, nadležno tijelo ne može ga ograničiti na određenu vrstu potvrde.

VI. MEHANIZAM UPOZORAVANJA

68. Što se događa ako su vam u vašoj matičnoj zemlji nadležna tijela zabranila ili ograničila bavljenje profesijom?

Olakšavanjem kretanja stručnjaka po Europi ne bi smjela biti ugrožena sigurnost potrošača i pacijenata. Direktiva 2005/36/EZ sadržava pravila kojima se uspostavlja mehanizam upozoravanja za sve profesije čije bi djelatnosti mogle utjecati na sigurnost pacijenata ili za osobe koje sudjeluju u obrazovanju djece. Ako je stručnjaku zabranjeno, čak i privremeno, bavljenje profesijom ili njezinim dijelovima, svim drugim državama članicama EU-a šalje se rano upozorenje.

Na vas se primjenjuje mehanizam upozoravanja ako vam je zabranjeno ili ograničeno obavljanje neke od sljedećih profesionalnih djelatnosti (kada su te profesije regulirane u vašoj državi članici): liječnik sa završenim osnovnim tečajem osposobljavanja, i liječnik opće prakse, liječnik specijalist, medicinska sestra za opću zdravstvenu njegu, stomatolog, stomatolog specijalist, veterinar, primalja, ljekarnik, druge profesije koje utječu na sigurnost pacijenata i profesije koje sudjeluju u obrazovanju djece.

69. Što se događa ako se otkrije da ste upotrebljavali lažnu diplomu?

Ako ste podnijeli zahtjev za priznavanje svojih kvalifikacija u skladu s Direktivom 2005/36/EZ, a sud naknadno utvrdi da ste upotrebljavali krivotvorene dokaze o kvalifikacijama, podliježete mehanizmu upozoravanja bez obzira na to koju ste reguliranu profesiju obavljali.

70. Koja su vaša prava ako ste stručnjak i upozorenje je poslano državama članicama?

Država članica koja o vama šalje upozorenje drugim državama članicama mora vas u trenutku slanja upozorenja pisanim putem obavijestiti o svojoj odluci o upozorenju. Imate pravo podnijeti žalbu na tu odluku u skladu s nacionalnim pravom ili podnijeti zahtjev za opoziv odluke. Imate pravo i na pravnu zaštitu u pogledu bilo kakve štete koju su prouzročila lažna upozorenja poslana drugim državama članicama.

Informacije sadržane u upozorenju strogo su ograničene i ne podrazumijevaju nužno automatske posljedice za vas u pogledu obavljanja profesije u drugim državama članicama. Ako države članice koje primaju upozorenje zatraže dodatne informacije, mogu od nadležnog tijela koje je odaslalo upozorenje tražiti pojedinosti o ograničenjima ili zabranama ili pojedinosti o odlukama na kojima se takva ograničenja ili zabrane temelje te mogu donijeti odluku u skladu s nacionalnim pravom na temelju dostupnih informacija.

VII. KOME SE MOGU OBRATITI NAJDEM LI NA PROBLEM?

71. Tko vam može pomoći na nacionalnoj razini?

1. Bude li vam trebala pomoć u vezi s priznavanjem vaših stručnih kvalifikacija, možete se obratiti **nacionalnom centru za pomoć** u matičnoj državi članici ili državi članici domaćinu.

2. Možete se obratiti i službi **Vaša Europa – Savjeti**.

Ta služba ima tim **neovisnih pravnih stručnjaka** koji pružaju besplatne savjete o pravima koja imate kao državljanin države članice EU-a. Odgovori se daju na vašem jeziku **u roku od jednog tjedna** od vašeg zahtjeva.

3. Ako postoje posebni problemi u vezi s vašim zahtjevom, možete se obratiti i mreži **SOLVIT**.

SOLVIT je internetska mreža za rješavanje problema: države članice upotrebljavaju taj alat za suradnju i pronalazak pragmatičnih rješenja za probleme koji nastaju kada nacionalna tijela pogrešno primijene zakonodavstvo o jedinstvenom tržištu. U svakoj državi članici Europske unije (te u Norveškoj, Islandu i Lihtenštajnu) postoji centar SOLVIT. U tim centrima osoblje nastoji pronaći rješenja za probleme u roku od 10 tjedana, a usluge su besplatne. Međutim, rokovi za podnošenje žalbi na nacionalnoj razini ne obustavljaju se ako predmet podnesete mreži SOLVIT. S druge strane, ako ste odlučili pokrenuti sudski postupak na nacionalnoj razini, svoj predmet više ne možete podnijeti mreži SOLVIT.

KONTAKT S EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara Europe Direct. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

TRAŽENJE INFORMACIJA O EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://op.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi Europe Direct ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podatci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

